

ΙΣΤΟΡΙΑ

ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΕΝ ΙΕΡΟΣΟΛΥΜΟΙΣ ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΥΣΑΝΤΩΝ,

ηρημένη μὲν ἐν δώδεκα βιβλίοις, ἀρχομένη δὲ ἀπὸ Ἰακώβου τοῦ Ἀδελφοθέου καὶ πρώτου ἱεράρχου τῶν Ἱεροσολύμων
ἕως τοῦ παρόντος ἔτους,

εριέχουσα τάς τε θείας συνελεύσεις τῶν ἁγίων Ἀποστόλων, καὶ τὰς ἀνὰ πᾶσαν τὴν οἰκουμένην συναθροι-
άσας ἐπιφανεστέρας Συνόδους, ὀρθοδόξους τε καὶ κακοδόξους, Οἰκουμενικάς τε καὶ Τοπικάς, καὶ πᾶν δόγμα
τῆς καθολικῆς τοῦ Χριστοῦ ἁγίας καὶ ἀποστολικῆς Ἐκκλησίας,

ξ ἧς γίνεται καὶ μνήμη κατὰ τάξιν πάντων τῶν Δύσεως καὶ Ἀνατολῆς Αὐτοκρατόρων, καὶ τῶν ἔργων αὐτῶν,
ὶ τῶν πέντε Πατριαρχῶν σὺν ταῖς πράξεσιν αὐτῶν, καὶ ὧν ἔλαχον Διοικήσεων καὶ πρεσβείων, καὶ
πολλῶν ἄλλων πατέρων, Ἀρχιεπισκόπων τε καὶ Ἀρχιεπισκοπῶν, Αἱρεσιαρχῶν τε πάντων, καὶ πασῶν Αἱρέσεων,
καὶ τῆς καθαιρέσεως αὐτῶν,

Ἐθνῶν τε καὶ Ἀρχηγῶν τινων Χριστιανισμοῦ, καὶ ἐκκλησιαστικῶν ἐθῶν, ἐφόδων τε Ἐθνῶν καὶ πολέμων, πό-
λεών τε ἁλώσεων καὶ Ἱεροσολύμων, καὶ πολλάκις ἀναιρέσεως Ἑβραίων, ἀποικίας τε καὶ ἐξορίας αὐτῶν,
ἀπαριθμήσεώς τε πάντων τῶν ἁγίων πατέρων, τῶν κατὰ πασῶν τῶν Αἱρέσεων ἀγωνισαμένων,

Σχίσματός τε ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ τῶν Παπῶν Ῥώμης, καὶ καθαιρέσεως τῆς μοναρχίας αὐτῶν καὶ ἀναμαρτησίας
διὰ πολλῶν ἀναντιρρήτων ἀποδείξεων,

Περί τε τοῦ ἱεροῦ λεγομένου πολέμου, συμφορῶν καὶ πολιορκιῶν τῆς Κωνσταντινουπόλεως ὑπὸ διαφόρων Ἐθνῶν,
καὶ αἰχμαλωσίας αὐτῆς ὑπό τε Λατίνων, καὶ εἶτα Ὀθωμανῶν, καὶ ἀπαριθμήσεως μετὰ τὴν ἅλωσιν αὐτῆς
τῶν σοφῶν ἀνδρῶν τῆς Ἀνατολικῆς Ἐκκλησίας,

Ἐπιβουλῶν τε καὶ ζημιῶν ὑπὸ Λατίνων καὶ Ἀρμενίων εἰς τὸν ἅγιον τοῦ Κυρίου Τάφον, καὶ τοὺς ἱεροὺς ἐν αὐτῷ Πατριάρχας,
καὶ ἑτέρων πολλῶν ἀξιομνημονεύτων ὑποθέσεων,

Συγγραφεῖσα μὲν παρὰ τοῦ ἐν μακαρίᾳ τῇ λήξει γενομένου ἁγιωτάτου καὶ ἀοιδίμου Πατριάρχου τῶν Ἱεροσολύμων
κυρίου κυρίου

ΔΟΣΙΘΕΟΥ,

Κοσμηθεῖσα δέ, καὶ ἐν τάξει ἀρίστῃ τεθεῖσα παρὰ τοῦ μακαριωτάτου Πατριάρχου τῶν Ἱεροσολύμων
κυρίου κυρίου

ΧΡΥΣΑΝΘΟΥ,

Οὗ καὶ τοῖς ἀναλώμασι, μᾶλλον δὲ τοῦ ἁγίου τάφου, ταὐτὸν εἰπεῖν, τῇ ἐλεημοσύνῃ τῶν ὀρθοδόξων Χριστιανῶν ἐτυπώθη,
Ἐν ἔτει τῆς Ἀρχιερατείας αὐτοῦ ὀγδόῳ.

Ἐπὶ τοῦ τέλους τῆς ἡγεμονίας τοῦ εὐσεβεστάτου καὶ ἐκλαμπροτάτου αὐθέντου κυρίου κυρίου Ἰωάννου

ΣΤΕΦΑΝΟΥ ΒΟΕΒΟΔΑ

τοῦ Καντακουζηνοῦ,

Ἐν Βουκουρεστίῳ τῷ τῆς Οὐγγροβλαχίας αὐθεντικῷ θρόνῳ,

Ἐπιμελείᾳ καὶ διορθώσει Μητροφάνους ταπεινοῦ ἱερομονάχου Γρηγορᾶ τοῦ ἐκ Δωδώνης,

Ἐπιστατοῦντος τῇ τυπογραφίᾳ Στοίκα ἱερέως τοῦ Ἰακωβίτζη,

Ἐν ἔτει χιλιοστῷ ἑπτακοσιοστῷ δεκάτῳ πέμπτῳ, κατὰ μῆνα Ὀκτώβριον.

Ἐτέθη δὲ παρ᾽ αὐτοῦ τοῦ μακαριωτάτου Πατριάρχου τῶν Ἱεροσολύμων κυρίου κυρίου Χρυσάνθου δίδοσθαι
τὴν βίβλον τοῖς εὐσεβέσι δωρεάν.

ІСТОРІА

сирѣчь

Истинное сказаніе Патріархов Іерусалимских

Роздѣлено на дванадесят Книг, начало забирающее ѿ Іакова брата Гднѧ воистинну и перваго Іерусалимскаго Патріарха, еже до сего днѧ продолжисѧ.

И содержит стоблвыѧ стых Апостолов соборныѧ соединенія и навселеннѣй преславнѣйшыѧ сущіа совѣты правохвалѧщіа, и sло хулѧщіа, многонародныѧ, и тайнственныѧ, и всѧ преданіа соборной Хртовой стой Апостолской церкви.

Воспоминает починнѹ всѣх западных, и восточных Императоров, и творимые ими дѣаніа, и пѧт Патріархов купно содѣлами ими сотворенными, и всѣлицех странах властителнѹю Епархію, и ѿпредѣленныѧ ѹзаконеніѧ и мѣли, и множайших иных Ѿцев Архіепископов, и Архіепископства; всѣх первенствѹющих sлонравных хѹлителей со...ное сонмище, и ѿринѹовеніе их.

Такожде впамѧт приводит нѣкоторые роды первоначалници Хрїанства, и правителствѹющих законов Церковных, и навѣтныѧ нахожденіа народов, брани, и плѣненные грады, и самый Іерусалим: множицею же Іѹдеов запѹстѣніѧ, преслѣдованіѧ, преселеніѧ, и изгнаніа, и всѣх стых Ѿцев, иже противѹ всѣм хѹлително sлобным гажденіам, доблественнѣ, и великодѹшнѣ ѿвѣщаваша.

Таже ѧвлѧет раздор секомаго соединеніа (еже вящше глаголетсѧ схизма) папѣжами римскими вхрамѣ бжом возбѹжденный, твердый ѿвѣт противѹ доводствѹющемѹ, мнѣтелномѹже ѧвленію самовластно державіѧ их, и несогрѣшеніѧ.

Скажѹет розбой, нареченый стый, и sлополѹчіа, и окрестніѧ обстоѧніѧ или ополченіа Константинополѧ, ѧже ѿрознаго народа претерпѣ, и неѿбѹжданныѧ нападеніѧ наньже, частію ѿ Латинов, частію ѿ ѿтоманов, и исчитает мѹдрых мѹжев, иже по восприатію помѧнѹтаго Града в Восточной Цкви процвѣтоша.

Лѹкавыѧ и неизслѣдимыѧ ѹхищреніа, и прелестныѧ козни, ѧже Латини, и Армене Стомѹ Хртовѹ Гробѹ, и посвѧщенным его Патріархом содѣлаша; и инные вѧщшіе вещи памѧти достойные исчислѧет.

Списана вопрáвдѣ сіѧ Книга ѿблгочестнѣ преставлшагосѧ, и изряднѣйшаго, и блгонарочитаго Іерусалимскаго Патріарха Кѵр Кѵр Досоѳеа.

Правоправленнаже, и блголѣпіа совершеніе пріиме, ѿвсеблаженнѣйшаго, и изѧщнѣйшаго тогож престола Патріарха г: г: Хрѵсанѳа: егѡже иждивеннаго изнѹреніѧ ниложеніем, что болѣе стаго Гробѹ, сирѣчь ѿ милостинни правовѣрных в свѣт предана. Лѣта Патріаршества, и.

Вконец Гдстваіа побожнѣйшаго, и превысочайшаго Гдра, г: г: Іѡ: Стефана Кантакѹзена.

В Бѹкѹрештах, столичном истовом Градѣ властителѧ земли Влахиских.

За разсмотрителным ѹправленіем смиреннаго Іеромонаха Митрофана Григора ѿ Додоне.

Лѣта спсеніа нашегѡ ͵аѱєі. Мца ѡктовріа.

По повелѣніюже помѧнѹтаго всеблаженнѣйшаго Патріарха г: г: Хрѵсанѳа Книга сіѧ всѧкомѹ православномѹ в дар предаетсѧ.

ѿ Іерея Стойка Іаковича.

ΧΡΥΣΑΝΘΟΣ

ἘΛΈῼ ΘΕΟΥ͂ ΠΑΤΡΙΆΡΧΗΣ ΤΗ͂Σ ἉΓΊΑΣ ΠΌΛΕΩΣ ἹΕΡΟΥΣΑΛΉΜ

καὶ πάσης Παλαιστίνης.

Τοῖς Παναγιωτάτοις καὶ Μακαριωτάτοις τέσσαρσι μεγίστοις Πατριάρχαις, Κωνσταντινουπόλεως, Ἀλεξανδρείας, Ἀντιοχείας, καὶ τοῖς μετέπειτα τῶν Ἱεροσολύμων, Μακαριωτάτοις αὐτοκεφάλοις Ἀρχιεπισκόποις, Πανιερωτάτοις Μητροπολίταις, Ἱερωτάτοις Ἀρχιεπισκόποις, καὶ Θεοφιλεστάτοις Ἐπισκόποις, ἐν ἁγίῳ Πνεύματι ἀγαπητοῖς ἀδελφοῖς καὶ συλλειτουργοῖς τῆς ἡμῶν μετριότητος, Ναὶ μὴν καὶ πᾶσι τοῖς ἐντευξομένοις τῇ περὶ τῶν ἐν Ἱεροσολύμοις πατριαρχευσάντων παρούσῃ Βίβλῳ Χριστιανοῖς ὀρθοδόξοις, καὶ τέκνοις ἡμῶν ἐν ἁγίῳ Πνεύματι, τοῖς ὑπὸ τὴν ἀληθῆ, ἄμωμον, καὶ ἄσπιλον καθολικὴν Ἀνατολικὴν Ἐκκλησίαν διατελοῦσι, χάρις ἄνωθεν πρὸς ἀληθῆ κατάληψιν τῶν ἐν αὐτῇ λεγομένων.

Οἱ δόκιμοι τῶν ἰατρῶν καὶ ἐπιστήμονες τότε κάμνουσι νὰ φανῇ εἰς τοὺς ἀνθρώπους ἡ τέχνη αὐτῶν ὑπερθαύμαστος, οὐχ ὅτε τὰ ἄξια τομῆς καὶ καύσεως πάθη μὲ τμητικὰ σίδηρα καὶ καυσίματα ἰατρεύουσιν, ἀλλ᾽ ὅτε μὲ γλυκὰ βότανα καταψύχοντες αὐτά, ἀνακαλοῦνται τὴν ὑγίειαν εἰς τὸν νοσοῦντα, μηδὲν τῶν φοβερῶν προσταγμάτων τῆς ἰατρικῆς τέχνης μεταχειριζόμενοι, ἀλλὰ τὰ πρᾶα καὶ ἀκεσώδυνα βότανα, μὲ τὰ ὁποῖα τοὺς πόνους καταπραΰνοντες, δεικνύουσιν ἐλεύθερον τοῦ πάθους τὸν ἄρρωστον. Οὕτω λοιπὸν ὁ πολλῶν μακαρισμῶν καὶ ἐπαίνων ἄξιος, ὁ τῶν ὀρθῶν δογμάτων τῆς ἁγίας καθολικῆς καὶ ἀποστολικῆς Ἐκκλησίας διάπυρος ὑπερασπιστὴς καὶ ἀκριβέστατος φύλαξ, ὁ τῆς ἀληθείας πρόμαχος καὶ τῆς δυσσεβείας ἀγωνιστής, τῶν γὰρ αὐτοῦ ἀγώνων πλείη μὲν γαίη, πλείη δὲ θάλασσα κατὰ τὸν εἰπόντα, ὁ πανεύφημος ἀνὴρ καὶ τοῦ χριστωνύμου πληρώματος ἀπερίτρεπτος στῦλος Δοσίθεος μετεχειρίσθη τῆς πνευματικῆς ἰατρικῆς τὴν τέχνην, ἰδὼν γὰρ ἠρρωστημένην πολλοὺς χρόνους τὴν δυτικὴν Ἐκκλησίαν ὑπὸ ἐμφύλων καὶ ἀλλοκότων δογμάτων, καὶ εἰς ματαίας ὑπολήψεις καὶ ἀπρεπεῖς φαντασίας ἐξ ὑπερηφανίας καὶ οἰήσεως βεβυθισμένην καὶ καταπεπτωκυῖαν, καὶ τῶν ἀποστολικῶν καὶ πατρικῶν γραφικῶν τε καὶ ἀγράφων παραδόσεων καταπεφρονηκυῖαν, καὶ μεμακρυσμένην ἀπὸ τῆς μιᾶς ἁγίας καθολικῆς καὶ ἀποστολικῆς Ἐκκλησίας, ᾗ πρὸ πολλῶν χρόνων ἦν ἡνωμένη, καὶ μὴ μεταβαλλομένην ἀφ᾽ ὧν οἱ Ἀρχηγοὶ τοῦ σχίσματος ἐπλημμέλησαν, οὐκ ἐπεχειρίσθη ἀποδείξεις καὶ συλλογισμοὺς τῆς ἔξω σοφίας καὶ καταργουμένας, ἅπερ εἰσὶν ἀμφίβολα περὶ τὴν ἀλήθειαν, ἵνα δυναμώσῃ τὸ ἀσθενὲς τῆς Ἐκκλησίας μέρος, καὶ τὸ ἠρρωστηκὸς ἰατρεύσῃ, καὶ τὸ συντετριμμένον δήσῃ, καὶ τὸ κακῶς πάσχον ζωοποιήσῃ, διότι μετὰ τοιούτων ἐξωτερικῶν ἐπιχειρημάτων οὐ συνίσταται ἡ τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησία, ἀλλ᾽ ἐπεχειρίσθη τὰ ἀποστολικὰ καὶ πατρικὰ λόγια, τὰ γλυκύτερα κηρίου καὶ μέλιτος, ἀρχόμενος ἱστορικῶς ἀπὸ τῆς Ἀρχιερατείας τοῦ πρᾳοτάτου καὶ δικαίου Ἀποστόλου Ἰακώβου τοῦ Ἀδελφοθέου, καὶ πρώτου μετὰ τὸν Κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστὸν καὶ Θεὸν ἱεράρχου τῆς ἁγίας πόλεως Ἱερουσαλήμ, καὶ καθεξῆς ἱστορῶν μέχρι τῶν λοιπῶν διαδόχων τοῦ θρόνου αὐτοῦ, καὶ μάλιστα διὰ τὸ τὰς περιεχούσας τοὺς βίους αὐτῶν καὶ τὰς ἀρετὰς μετὰ τῶν ὀνομάτων Βίβλους ὑπὸ τῶν πυκνῶν καταδρομῶν διαφθαρῆναι, ἱστορικά τινα ἀραβικὰ εἰς Ἱερουσαλὴμ μετὰ Ἡράκλειον, καὶ βιβλία παμπάλαια, ὅπου περιεπάτησεν, εὑρών, ἀφ᾽ ὧν συνήγαγεν αὐτῶν τὰ ὀνόματα, καὶ διηγούμενος τὰς ἀποστολικὰς συνελεύσεις μετὰ τῶν αἰτιῶν αὐτῶν, καὶ τὴν ἅλωσιν τῆς Ἱερουσαλήμ, καὶ τὰς πολλάκις ὑπὸ τῶν χριστοκτόνων Ἑβραίων γενομένας ἐπαναστάσεις, τάς τε διαφθορὰς τῶν αὐτῶν, μὴ καταλιμπάνων ἀνιστορήτους καὶ τοὺς τῆς ἁγίας Ἱερουσαλὴμ ἁγίους τόπους, καὶ τοὺς ἐκεῖ ἀνοικοδομηθέντας θείους Ναούς, καὶ πάντα τὰ περὶ τὸ κυριακὸν πάθος εὑρεθέντα σεβαστὰ σύμβολα, τάς τε μερικὰς Συνόδους τῶν πατέρων μετὰ τῶν διαφορῶν αὐτῶν, καὶ τοὺς κατὰ καιροὺς ἐχθρούς τε καὶ φίλους τῆς τοῦ Χριστοῦ ἁγίας Ἐκκλησίας Βασιλεῖς, τῆς ἱστορίας οὕτως ἀπαιτούσης, καὶ ἀφικόμενος μέχρι τῆς βασιλείας τοῦ πρώτου τῶν Χριστιανῶν Βασιλέως εὐσεβοῦς καὶ ἁγίου Κωνσταντίνου καὶ τῆς μητρὸς αὐτοῦ ἁγιωτάτης Ἑλένης, κἀκεῖθεν πλατύτερον χωρῶν εἰς τὰ τῶν πνευματοφόρων πατέρων θεόπνευστα λόγια καὶ πράξεις, καὶ εἰς τὰς μερικὰς καὶ Οἰκουμενικὰς ἁγίας Συνόδους καὶ τὰ πρακτικὰ αὐτῶν, παρ᾽ ὧν πρακτικῶν καὶ αἱ ἀποδείξεις ὡς ἐπιτοπλεῖστον γίγνονται, καὶ τὰ ὑπὸ τῶν Λατινοδιδασκάλων ἐπινοηθέντα ψευδοσχόλια τῶν πρακτικῶν τῶν Οἰκουμενικῶν Συνόδων δείκνυνται ἐν τῇ Βίβλῳ ταύτῃ ἀπάτη καὶ δόλος, καὶ διασαφηνίζων πρωτονόμιά τινα καὶ πρεσβεῖα, πῶς, καὶ διατὶ ἐδόθησαν ὑπὸ τῶν Οἰκουμενικῶν Συνόδων εἰς μερικὰς Ἐκκλησίας, καὶ ἄλλα πολλὰ ἄξια μνήμης καὶ ἀνήκουστα τοῖς πολλοῖς διεξελθών, πλέκει μίαν σειρὰν χρυσῆν ἄνωθεν ἀπὸ τῶν ἁγίων Ἀποστόλων· καὶ ἀπὸ διαφόρων πατέρων ἁγίων, καὶ πολλῶν ἀρχαιοτάτων ἱστορικῶν μέχρι τέλους καὶ ἐπισφραγίσματος πάσης διατάξεως καὶ κοινῆς δόξης τῆς καθολικῆς Ἐκκλησίας, καὶ συνάγει ἀναντιρρήτως μετὰ ἐγγράφων μαρτυριῶν ἐκ πάντων τῶν λαληθέντων καὶ πραχθέντων καὶ ἱστορηθέντων κατὰ καιροὺς καὶ τόπους περὶ πάσης ἐκκλησιαστικῆς ὑποθέσεως πολλοὺς Ἄρχοντας ἐν τῇ καθολικῇ Ἐκκλησίᾳ, καὶ οὐχ ἕνα τὸν Ῥώμης Ἐπίσκοπον δηλαδή, διότι ἅπαξ ἅπαντα τὰ γενόμενα εἰς τὴν τοῦ Χριστοῦ ἁγίαν Ἐκκλησίαν, οὖσαν ἡνωμένην καὶ μετὰ τῆς δυτικῆς, πολλοῖς καὶ διαφόροις κόποις, καὶ μάλιστα

μάλιστα πολλάκις καὶ ὁδοιπορῶν, ὡς ἐδυνήθη, καὶ ὡς ὁ καιρὸς ἐκάλει συναθροίσας, καὶ δὴ καὶ ὡς μὴ ἔχων καὶ πεῖραν καὶ κατάληψιν ἱκανὴν τῆς λατινίδος φωνῆς, μετὰ πολλῶν δυσκολιῶν καὶ δαπανῶν, κατὰ διαφόρους καιροὺς, διὰ πολλῶν ἑρμηνέων, ἀπὸ τῆς Λατίνων φωνῆς εἰς τὴν ἡμετέραν πολλὰ βιβλία μεταφράσας (ἱστορικὰ μέντοι καὶ οὐ δογματικὰ, ἐπειδὴ περὶ τῶν δογματικῶν ἀρκετοί εἰσιν οἱ Ἀνατολικοὶ ἅγιοι πατέρες, καὶ ὅσα τῶν δυτικῶν ἁγίων πατέρων εὑρίσκονται εἰς τὰ πρακτικὰ τῶν ἁγίων Συνόδων, ἅπερ χρεία ἦν σημειῶσαι) καὶ ἀπό τινων ἱστορικῶν σημειώματα τοῦ Λιγαρείδου Γάζης πολλὰ ἐρανισάμενος, λαμπρῶς καὶ καθαρῶς μετὰ τῶν αἰτιῶν αὐτῶν ὑφαπλοῖ εἰς τὰ ὄμματα τῶν ἀναγινωσκόντων ταύτην τὴν Βίβλον ὡς παρόντα μετὰ ἀληθεστάτων μαρτυριῶν καὶ ἀναποδράστων εἰς τοὺς δυτικούς. καὶ ἐπειδὴ οἱ σοφοὶ τῶν παπιστῶν προσφέρουσι καθ' ἡμῶν μαρτυρίας τινὰς γραικολατίνων ψευδεῖς καὶ κακοήθεις, πολλῷ μᾶλλον δίκαιον ἦν νὰ προσφέρῃ ταύτας τὰς ἀληθεστάτας μαρτυρίας κατὰ τῶν καινοτόμων αὐτῶν ὁ μακαρίτης ἀπὸ Λατίνων τιμίων καὶ φιλαληθῶν θεολόγων τε καὶ ἱστορικῶν, καὶ ἀπὸ καθέδρας Παπῶν Ῥώμης, καὶ δὴ καὶ ἀπὸ Συνόδων ἰταλικῶν, πολυάριθμον πλῆθος πατέρων Λατίνων ἐχουσῶν, καὶ καλουμένων ὑπ' αὐτῶν τῶν Λατίνων Οἰκουμενικῶν, διὰ νὰ κάμῃ φανεροὺς εἰς πάντας, τούς τε θέλοντας καὶ μὴ θέλοντας, τοὺς νεωτερισμοὺς τῆς δυτικῆς Ἐκκλησίας, καὶ τὴν νυνὶ τῆς συναδέλφου (ἵν' οὕτως εἴπω) Ῥώμης καινὴν καὶ πρόσφατον ἀμόναρχον μοναρχίαν καὶ ἀναμάρτητον ἀναμαρτησίαν, ἅστινας οὔτε Ἀνατολικοὶ οὔτε Δυτικοὶ ἅγιοι πατέρες οὔτε ἐγνώρισαν, οὔτε ἐφαντάσθησαν, ὡς οὔσας νεωτερικὰ καὶ ἀλλόκοτα σπέρματα, καὶ ἐφευρέματα εἰς τὴν δυτικὴν Ἐκκλησίαν, σπαρέντα καὶ φυτευθέντα ὑπὸ γνώμης ὑπερηφάνου, καὶ διεφθαρμένης οἰήσεως, καὶ διὰ τὴν πολυχρονίαν ῥιζωθέντα, καὶ καρποὺς σαπροὺς ποιήσαντα. Καὶ τίς ἡ λαβὴ τῆς ἀντιδιδασκαλίας ταύτης; ὁ Πέτρος συκοφαντούμενος, καὶ σχεδὸν Θεὸς γενέσθαι καὶ σύνθρονος τῆς τοῦ Χριστοῦ Θεότητος βιαζόμενος, ἵνα καὶ ὁ Ῥώμης ὡς δῆθεν διάδοχος τοῦ Πέτρου τοιοῦτος ἀναφανῇ. καὶ συνάγουσι τοῦτο οἱ παπισταὶ λίαν ἀμαθῶς ἢ ἐξ ἄλλων τινῶν, ἀλλὰ μάλιστα ἀπὸ τοῦ ΣΥ ΕΙ ΠΕΤΡΟΣ, ΚΑΙ ἘΠΙ ΤΑΥΤῌ Τῌ ΠΕΤΡΑ ΟἸΚΟΔΟΜΗΣΩ ΜΟΥ ΤΗΝ ἘΚΚΛΗΣΙΑΝ, καὶ ποιοῦσι τὸν Χριστὸν διάκονον τοῦ Πέτρου καὶ Ἀπόστολον, ὡσαύτως καὶ τοῦ Ῥώμης, τὸν δὲ Πέτρον καὶ τὸν Πάπαν Ῥώμης θεμελίους τῆς Ἐκκλησίας, καὶ οἱονεὶ Θεοὺς τοῦ Χριστοῦ, καὶ πρὸς τούτους, ὅσοι ἀπὸ τοῦ σχίσματος ἤρξαντο πλατύνεσθαι. καὶ ἐάν τις αὐτοὺς ἐρωτήσῃ, πότερον ὁ Πέτρος οἰκοδομεῖ τὴν Ἐκκλησίαν ἐπὶ τῷ Χριστῷ, ἢ ὁ Χριστὸς ἐπὶ τῷ Πέτρῳ; τὸ μὲν πρῶτον ὡς δυσσεβὲς οὐ τολμῶσιν ἀπαρνηθῆναι, τὸ δὲ δεύτερον ὡς ἀσεβὲς οὐκ ἀναισχυντοῦσιν ὁμολογῆσαι, ἀλλὰ μὲ ἀπεραντολογίας καὶ ματαίας διαιρέσεις σπουδάζουσι σκεπάσαι. οὕτως εἰσὶ κατάπτυστοι καὶ ἄξιοι γέλωτος, μάλιστα δὲ θρήνων, ὡς ἀγνοοῦντες οὐκ ἐκ πωρώσεως, ἀλλ' ἐκ πεισμονῆς ὅτι ὁ Ἐπίσκοπος αὐτῶν ἦν εἷς ἀπὸ τῆς σειρᾶς τῶν μερικῶν ὑπερέχων Ἐπισκόπων, καὶ μερικὴ κεφαλὴ μερικῆς ἐξαιρέτου Ἐκκλησίας, τῆς δὲ καθολικῆς Ἐκκλησίας μόνος ἐστὶν ὁ Χριστὸς κεφαλὴ καὶ θεμέλιον. ὅθεν δικαίως καὶ εὐλόγως ἡ Ἀνατολικὴ Ἐκκλησία μέμφεται καὶ καταιτιᾶται τοὺς προεστῶτας καὶ σοφοὺς τῆς δυτικῆς Ἐκκλησίας, ὅτι τοσούτων χρόνων παραρρευσάντων ἀπὸ τοῦ σχίσματος, οὐκ ἠθέλησαν διορθῶσαι τὴν Ἐκκλησίαν αὐτῶν, καὶ περιαιρέσαι τοὺς νεωτερισμοὺς, καὶ μάλιστα τὰ δι' ἃ οἱ νεωτερισμοὶ καὶ παραβάσεις δύο μεγάλα κακὰ, τὴν μοναρχίαν φημὶ καὶ ἀναμαρτησίαν τοῦ Ἐπισκόπου αὐτῶν, ἀλλὰ μᾶλλον βεβαιοῦσιν αὐτὰ μὲ σοφιστικὰ καὶ ἀπατηλὰ ἐπιχειρήματα, καὶ μάλιστα οἱ λεγόμενοι Ἰησουῖται, ἐφ' οἷς καὶ δακρύσαι μοι ἐπέρχεται, ὅτι ἄνδρες σοφώτατοι ὄντες, κατατρίβουσιν ἑαυτοὺς εἰς ματαίας δόξας καὶ ὑπολήψεις, παραίτιοι πολλοῖς ἀπωλείας γινόμενοι, καὶ καθιστῶσι διὰ τῶν τοιούτων ματαιολογιῶν τοὺς ἁπλουστέρους τῶν δυτικῶν Χριστιανῶν καὶ Ἀνατολικῶν φέρεσθαι ἐχθρικῶς πρὸς ἀλλήλους, καθὰ οἱ χριστοκτόνοι Ἑβραῖοι πρὸς ἡμᾶς τοὺς εἰς Χριστὸν πιστεύοντας, καὶ λύουσι τὴν περιεκτικωτέραν ἐντολὴν τοῦ Θεοῦ διὰ νὰ παραστήσωσι μονάρχην καὶ ἀναμάρτητον ἕνα ἄνθρωπον, ὅπερ οὔτε συνέστη, οὔτε θέλει συσταθῇ εἰς τὸν αἰῶνα ἐν τῇ ἁγίᾳ τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίᾳ, ὡς ὂν δόγμα ἀντίθεον, τὸ δ' ἀληθὲς προξενοῦν τῆς τιμῆς καὶ τῆς δόξης τοῦ Ῥώμης, ὃ καὶ θεάρεστόν τις εἰπὼν, οὐκ ἂν διαμάρτοι τοῦ ἀληθοῦς, παραβλέπουσιν, ὅπερ ἐστὶν ἡ τῶν Ἐκκλησιῶν ἕνωσις, ἵνα μόνον συστήσωσι τὸ μοναρχικὸν καὶ ἀναμάρτητον, τὰ ψυχοφθόρα δύο ταῦτα κακὰ, καὶ κακῶς κάκιστα εἴτε τὸν Ῥώμης αὐτὸν καὶ εἰς μόνον τοὺς ταῦτα ἀποδεχομένους, οὐ γὰρ πάντες οἱ δυτικοὶ σοφοὶ, καθὼς καὶ ἅπασα σχεδὸν ἡ Γαλλικὴ Ἐκκλησία, ἔχουσι τὴν τοιαύτην ματαίαν δόξαν καὶ πλάνην εἰς τὸν Ἐπίσκοπον αὐτῶν τὸν Ῥώμης, ὡς ἐγὼ καλῶς ἔγνων καὶ βεβαιῶ τοῦτο, ὅπερ εἶπον, ἀληθὲς ἐν καθαρᾷ συνειδήσει ἐκ τῆς συνομιλίας ἧς ἐποίησα μετὰ πολλῶν καὶ ἐν Ἰταλίᾳ καὶ ἐν Γαλλίᾳ καὶ ἐν Γερμανίᾳ καὶ ἐν Πολωνίᾳ καὶ ἰδίως ἐν Παρισίοις μετὰ διαφόρων τῆς ἱερᾶς Θεολογίας Διδασκάλων πολλάκις περὶ τῆς τοιαύτης καινοφανοῦς ὑποθέσεως, καὶ μάλιστα μετὰ τοῦ Λοδοβίκου Ἐλλιὲς Δουπὶν Σορβωνιακοῦ Θεολόγου, ἀνδρὸς θαυμασίου τε καὶ ἐλλογίμου, καὶ Συνόδων καὶ ἁγίων πατέρων καὶ ἀξιοπίστων ἐκκλησιαστικῶν ἱστορικῶν ἐμπείρου καὶ πολυπράγμονος, ὡς δῆλον γίγνεται τὸ πολυμαθὲς αὐτοῦ εἰς τοὺς εἰδότας τὴν γαλλικὴν καὶ λατινίδα φωνὴν, καὶ ἀναγινώσκοντας τὰ αὐτοῦ συγγράμματα, καὶ μάλιστα τὸ ἐπιγραφόμενον, Διαλέξεις ἱστορικαὶ περὶ τῆς διδασκαλίας τῆς ἀρχαίας Ἐκκλησίας, ἐν ᾧ φανερῶς καταβάλλεται ἡ ἐπηρμένη ὀφρὺς τῆς δυτικῆς Ἐκκλησίας, ἤτοι τὸ μοναρχικὸν τοῦ Πάπα ἐν τῇ καθόλου Ἐκκλησίᾳ, καὶ ἐλέγχεται αὐτοῦ τὸ ἀναμάρτητον, καὶ καταψευδόμενον φαίνεται ἐξ αὐτῶν τῶν ἁγίων γραφῶν, ἐκ τῆς διδασκαλίας καὶ πράξεως τῆς ἀρχαίας Ἐκκλησίας, ἐξ αὐτῶν τῶν Παπῶν Ῥώμης τῶν ὡς ἀληθῶς ἐκκλινάντων τῆς ὀρθῆς πίστεως, ἐκ τῶν ἐναντίων ἀποφάσεων διαφόρων νεωτέρων Παπῶν Ῥώμης,

περ

περὶ τῶν αὐτῶν ζητημάτων ἀπὸ καθέδρας (ὡς αὐτοί φασι) διδασκόντων, ἐκ τῆς μαρτυρίας τῶν αὐτῶν Παπῶν Ῥώμης, ἐκ τῶν συνοδικῶν ἀποφάσεων, ἐκ τῆς αὐθεντίας τῶν Θεολογικῶν Ἀκαδημιῶν, καὶ ἐξ αὐτῶν τῶν θεολόγων Λατίνων, ἀλλὰ μόνον οἱ λατρευταὶ τοῦ Πάπα, οἱ κόλακες, οἱ ἀκόρεστοι καὶ τὰ ἐπάρατα ἀνθρωπάρεια τῆς παπικῆς αὐλῆς περιθάλπουσι ταῦτα τὰ δύο κακὰ ὡσεὶ δύο ὄφεις ἐν τοῖς κόλποις αὐτῶν, ἀφ' ὧν ὡς ἀπὸ δύο ὀλεθρίων καὶ θανασίμων πηγῶν ἐξεχύθησαν αἱ διαβολικαὶ ἐπίνοιαι, καὶ γεγόνασι καὶ γίγνονται τοσαῦται παρεξηγήσεις εἰς διάφορα ῥητὰ τῆς θείας γραφῆς, τοσαῦται παρατροπαὶ εἰς τὰς ἀποφάσεις τῶν Οἰκουμενικῶν Συνόδων, τοσαῦται ἀλλόκοτοι ἑρμηνεῖαι εἰς τοὺς ἱεροὺς Κανόνας, τοσαῦται ἄθεσμοι (ὡς αὐτοὶ κακῶς λέγουσιν) οἰκονομίαι εἰς τὰ ἀρχαῖα καὶ πατροπαράδοτα ἤθη καὶ ἔθη τῆς ἁγίας καὶ ἀσπίλου τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας, ὥστε ἐκ τούτων καὶ πολλὰ μεγάλα καὶ ἐπίσημα ἔθνη τῆς δυτικῆς Ἐκκλησίας ἐβιάσθησαν ἀποστατῆσαι, καὶ ἀνεφύησαν μεταξὺ τῶν ἐθνῶν τούτων τοσαῦτα θέατρα πολυποικίλων καὶ ἀναριθμήτων Αἱρέσεων τερατωδῶν, οἷον αἱ Αἱρέσεις τῶν λεγομένων Προτεστάντων, καὶ Ῥεφορμάτων, ὅθεν περισσότερον ἀληθεύει νῦν ἐν τῇ δυτικῇ Ἐκκλησίᾳ, ἢ ἐν τῇ ἰουδαϊκῇ τὸ πάλαι, ὅπερ ἡ γραφὴ λέγει διὰ τοῦ Ἱερεμίου, κεφαλαίῳ δευτέρῳ, ἐδαφίῳ εἰκοστῷ ὀγδόῳ· Κατὰ ἀριθμὸν τῶν πόλεών σου ἦσαν Θεοί σου Ἰούδα. Εἰ δὲ καὶ δέξεται διόρθωσιν ἡ δυτικὴ Ἐκκλησία, καὶ ῥίψει τοὺς νεωτερισμοὺς, καὶ ὅσα οὐκ εἶχεν ὅτε ἦν σύμφωνος τῇ Ἀνατολικῇ Ἐκκλησίᾳ, τότε καὶ ὁ Ῥώμης βέβαια ᾄδεται ὡς εἰκὸς εἰς πᾶσαν τὴν ὑφ' Ἥλιον ὡς πρῶτος τῇ τάξει τῶν Πατριαρχῶν, καὶ φημίζεται παρρησίᾳ παρὰ τῶν μεγίστων Ἐκκλησιῶν καὶ τῶν τῆς Οἰκουμένης Ἀρχιερέων πρῶτος ἐν ταῖς ἐκφωνήσεσι, καὶ ἐν τοῖς Διπτύχοις ταχθήσεται ὡς ἦν καὶ ἀνέκαθεν πρὸ τοῦ σχίσματος, ἀλλὰ δὴ καὶ τὰ προνόμια καὶ πρεσβεῖα αὐτοῦ τὰ δίκαια καὶ τὴν τιμὴν ἡ τῶν Ἐκκλησιῶν ἕνωσις ἀνακαινίζει καὶ ἀποδίδωσιν αὐτῷ μετὰ μεγάλης χαρᾶς καὶ εὐχαριστήσεως. Λοιπὸν ἀφ' οὗ τὴν κοινωφελῆ ταύτην Βίβλον οὗτος ὁ μέγας τῷ ὄντι καὶ πανεύφημος Πατριάρχης τῆς ἁγίας πόλεως Ἱερουσαλὴμ κύριος Δοσίθεος, ὁ καὶ πρὸς μητρὸς θεῖος τῆς ἡμῶν μετριότητος, ἐτελείωσε, πρὶν ἢ παραδοῦναι αὐτὴν τῷ τύπῳ, προσκληθεὶς εἰς τὰς ἄνω Μονὰς, διέθετο ἡμῖν τοῖς αὐτοῦ διαδόχοις, νὰ τὴν στοχασθῶμεν πρότερον μετ' ἐπιμελείας οὐ τῆς τυχούσης, καὶ κατὰ τὸ δοκοῦν ἡμῖν νὰ διορθώσωμεν αὐτὴν, τὰ περιττὰ ἐκ μέσου ἐκβάλλοντες (τὴν γὰρ χειρὶ ἰδίᾳ καὶ γνώμῃ τοῦ μακαρίτου ποιηθεῖσαν, ὡς εἶχεν ἐπέμψαμεν εἰς τὴν Ἱερουσαλὴμ, καὶ ἄλλην ἀντιγραφεῖσαν, καὶ κατὰ πάντα ὁμοίαν ἐκείνῃ ἔχουσαν, ἐβάλομεν εἰς τὴν Βιβλιοθήκην τοῦ ἐν Κωνσταντινουπόλει Μετοχίου τοῦ ἁγίου Τάφου φυλάττεσθαι) εἶτα νὰ ἐντυπώσωμεν αὐτὴν, ἵνα ὅπερ ὁ μακαρίτης αὐτὸς διὰ ἐφέσεως εἶχε νὰ κατορθώσῃ, καὶ οὐ κατώρθωσεν ἐν ὅσῳ περιῆν ἐν τῷ παρόντι βίῳ, κἂν διὰ τῆς παρούσης Βίβλου ὡς διὰ τῶν θεοκηρύκων Ἀποστόλων καὶ τῶν θεοφόρων Ἀνατολικῶν καὶ Δυτικῶν πατέρων ἐλθόντες εἰς αἴσθησιν, καὶ παρακινούμενοι καὶ οἴκοθεν οἱ τῆς δυτικῆς Ἐκκλησίας Ἄρχοντες, τοῦτο αὐτὸ κατορθώσωσι, καὶ ἑνώσωσι τὰς Ἐκκλησίας, θείῳ ζήλῳ κινούμενοι, καὶ παύσωσι τὰ σχίσματα καὶ τὰ σκάνδαλα τοῦ διαβόλου τὰ ὄργανα. Διὰ τοῦτο θέλοντες καὶ ἡμεῖς κατὰ τὴν τελευταίαν διάταξιν τοῦ ἀοιδίμου καὶ ἀειμνήστου πατρὸς ἡμῶν νὰ κάμωμεν, καὶ κατὰ τὴν δοθεῖσαν ἡμῖν χάριν καὶ δύναμιν παρὰ τοῦ Πατρὸς τῶν Φώτων νὰ φανῶμεν βοηθοὶ τῇ μητρὶ ἡμῶν ἁγίᾳ τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίᾳ, καὶ νομίζοντες νὰ εἰρηνοποιήσωμεν τῇ ἑνώσει τὰ ἀπεσχισμένα ἀπ' ἀλλήλων μέλη, ὥστε γενέσθαι πάλιν ὡς καὶ πρότερον τὴν Ἀνατολικὴν καὶ Δυτικὴν Ἐκκλησίαν μίαν, μετὰ μεγάλης προθυμίας καὶ ἄκρας ἐφέσεως ἐτυπώσαμεν τὴν παροῦσαν ἀξιάγαστον Βίβλον, εἰ καὶ εὑρισκόμεθα εἰς πολλὰς περιστάσεις τῆς ζωῆς καὶ ἔνδειαν, καὶ μάλιστα κατὰ τὴν ἐπικρατήσασαν ἀνέκαθεν ἀπὸ τῶν ἁγίων Ἀποστόλων συνήθειαν τοῦ καθ' ἡμᾶς ἀποστολικοῦ θρόνου διωκόμενοι, θλιβόμενοι, κακουχούμενοι, καὶ τὰ ἑξῆς, διὰ τὸν ἐν Οὐρανῷ καὶ πανταχοῦ καὶ ὑπὲρ τὸ πᾶν κατὰ τὴν φύσιν τῆς Θεότητος Χριστὸν, καθὰ τοὔμπαλιν διὰ τὸν ἐν τῇ ἐπισήμῳ Ῥώμῃ καὶ πανταχοῦ καὶ ἴσως καὶ ὑπὲρ τὸ πᾶν κατὰ τὴν φύσιν τῆς ἀνθρωπότητος Πάπαν οἱ παπισταὶ εὐτυχοῦσιν, ἐντρυφῶσι, χαίρουσι, πλουτοῦσι, καὶ πάντα τοῦ παρόντος βίου τὰ τερπνὰ μετ' ἀδείας πολλῆς ἀπολαμβάνουσιν, ὡς ἂν ὅπου νομίζουσι τὸν Πάπαν αὐτῶν νὰ εἶναι αὐτοὺς μὲν ὅλοι οἱ ἄνθρωποι, τοὺς δὲ ἀνθρώπους ὅλους ὀλίγον τίποτε μέρος αὐτοῦ, μὲ τὸ νὰ παρερμηνεύωσι τὰς θείας γραφὰς, καὶ νὰ παρεξηγῶνται τῶν ἁγίων πατέρων τὰς Βίβλους ὡς εἴπομεν ἀνωτέρω, καὶ μάλιστα νὰ ἀθετῶσιν ὅλην τὴν ἁγίαν γραφὴν, καὶ ὅλους τοὺς ἁγίους πατέρας, καὶ μὲ ἑωσφορικὴν οἴησιν καὶ ἀναιδὲς πρόσωπον καὶ ἄκραν ἱεροσυλίαν νὰ ἀφοσιῶνται ὅπερ ἀνήκει μόνον ὅλῃ τῇ Ἐκκλησίᾳ, ἥτις ἐστὶ στῦλος καὶ ἑδραίωμα τῆς ἀληθείας, τὸ ἀναμάρτητον δηλαδὴ καὶ ἄπταιστον εἶναι, ἢ ὅτι τοῖς πᾶσι τὰ πάντα μερίζει ὁ Ῥώμης ὡς παντοδύναμος. Εἶτα ὡς σοφισταὶ καὶ ῥᾳδιοῦργοι ὑποκρίνονται πῶς δέχονται κατὰ πάντα τὴν ἁγίαν γραφὴν, γραφὴν ἁγίαν ἐννοοῦντες τοὺς νεωτερισμοὺς αὐτῶν καὶ τὰς παρεξηγήσεις τῆς ἁγίας γραφῆς, καὶ συκοφαντοῦσι τὴν Ἀνατολικὴν Ἐκκλησίαν, λέγοντες εἶναι αὐτὴν μίαν μετὰ τῆς δυτικῆς, διὰ νὰ ἀπατῶσι τοὺς ἁπλουστέρους τῶν ὀρθοδόξων καὶ ἀστηρίκτους, καὶ νὰ μεταφέρωσιν αὐτοὺς ἀπὸ τοῦ Χριστιανισμοῦ εἰς τὸν παπισμὸν, τουτέστιν ἀπὸ τοῦ οὐρανίου Θεοῦ καὶ Πατρὸς εἰς πρόσφατον καὶ ἐπιτετηδευμένον ἐπίγειον Θεὸν τὸν Πάπαν. Ἀλλ' ἐπειδὴ οἱ τῷ ὄντι σοφοὶ καὶ φρόνιμοι ἄνθρωποι γνώσεως διαφόρου, μᾶλλον παντὸς πράγματος προσκαίρου ἐπιτηδεύονται τὴν σωτηρίαν τῆς ψυχῆς αὐτῶν μὲ τὴν εὐσεβῆ καὶ ἀπερίεργον ἔρευναν τῶν θείων γραφῶν, διὰ τοῦτο παρακαλοῦμεν πάντας κοινῶς, τοὺς μὲν ὡς ἀδελφοὺς καὶ συνιεράρχας, τοὺς δὲ ὡς τέκνα ἐν Χριστῷ τῆς ἡμῶν μετριότητος, νὰ ἐρευνήσητε τῇ

ἀναγνώσει

ἀναγνώσῃ καὶ ταύτην τὴν βίβλον μετὰ ὀρθῆς καὶ χριστιανικῆς γνώμης, καὶ μὴ μετὰ ἐχθρικῆς διαθέσεως, ἥτις οὐκ ἀφίνει τὸν ἄνθρωπον νὰ στοχασθῇ τὸ εὔλογον, οὔτε τὸ ὠφέλιμον αὐτοῦ τῇ ψυχῇ, μὲ τὸ νὰ θολοῖ τὴν διάνοιαν. μήτε νὰ ἐντραπῆτε καὶ αὐτοὶ οἱ πάντων ἀνθρώπων σοφώτατοι νὰ διδαχθῆτε διὰ τῆς βίβλου ταύτης τὰ αἴτια καὶ πρώτιστα κακὰ τῆς διαφορᾶς τῶν δύο Ἐκκλησιῶν, ἀλλ᾽ ὡς χρῆμα διάκοσμον λίθοις πολυτελέσι νὰ ἀποδεχθῆτε αὐτήν, ἀναγινώσκοντες τὰ ἐν αὐτῇ μετ᾽ ἐπιμελείας, διότι οὐ διηγεῖται καινά τινα καὶ πρόσφατα ἐν αὐτῇ ὁ τῷ ὄντι σοφὸς καὶ θεῖος συγγραφεὺς αὐτῆς, οὐδὲ ἀφ᾽ ἑαυτοῦ λαλεῖ, ἀλλ᾽ ὅσα ἔμαθε παρὰ τῶν θεοπνεύστων γραφῶν, τῶν Οἰκουμενικῶν Συνόδων, καὶ τῶν ἁγίων πατέρων, ταῦτα παρατίθησιν ὑμῖν ὡς βρώματα πνευματικά, ἀλατισμένα μὲ τὴν χάριν τοῦ παναγίου Πνεύματος. Καὶ περὶ μὲν τῶν εἰρημένων ἅλις, νῦν δὲ περὶ τῆς ὀνομασίας τῆς βίβλου λέγομεν, ὅτι ὡς ἀληθῶς τὴν βίβλον ταύτην ἐπιγραμμένην οὖσαν ἐκκλησιαστικῆς ἱστορίας, κατὰ τὸ ἀκόλουθον τῆς ὑποθέσεως τοῦ τρισμάκαρος ἡμῶν πατρὸς κυροῦ Δοσιθέου ἔδει κληθῆναι Τόμον εἰρήνης, ὅμως εἰς τιμὴν τῶν θεηγόρων καθηγεμόνων τῆς καθ᾽ ἡμᾶς ἀποστολικῆς καθέδρας ὠνομάσθη ὑπ᾽ αὐτοῦ,

ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΕΝ ΙΕΡΟΣΟΛΥΜΟΙΣ ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΥΣΑΝΤΩΝ,

ὧν ταῖς ἱεραῖς εὐχαῖς εἴθε τὰ διεστῶτα τῆς Ἐκκλησίας μέλη πάλιν, ὥσπερ τὸ πρότερον ἦσαν, ἑνώσειε, καὶ ὑπὸ μίαν καθόλου καὶ ἀναμάρτητον κεφαλήν, οὐ τὸν Πάπαν τῆς μερικῆς Ἐκκλησίας Ῥώμης, ἄπαγε τῆς βλασφημίας, ἀλλὰ τὸν Κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστὸν ἐπισυνάξειε, τοῦτ᾽ ἔστι τῶν Ἐκκλησιῶν Ποιμένας, καὶ τὸ ἑκάστου ποίμνιον ἡ κοινὴ χάρις καὶ δύναμις τοῦ Πατρὸς καὶ τοῦ Υἱοῦ καὶ τοῦ ἁγίου Πνεύματος, τοῦ ἑνὸς τῇ φύσει Θεοῦ, ᾧ ἡ δόξα εἰς τοὺς αἰῶνας, Ἀμήν.

ΧΡΥΣΑΝΘΟΣ

ΕΛΕΩ ΘΕΟΥ ΠΑΤΡΙΑΡΧΗΣ ΤΗΣ ΑΓΙΑΣ ΠΟΛΕΩΣ ΙΕΡΟΥΣΑΛΗΜ
καὶ πάσης Παλαιστίνης

Τῷ πανοσιωτάτῳ, αἰδεσιμωτάτῳ, καὶ ἐλλογιμωτάτῳ ἐν ἱερομονάχοις κυρίῳ Νεοφύτῳ, μεγίστῳ Ἀρχιμανδρείτῃ τοῦ καθ᾿ ἡμᾶς ἀποστολικοῦ καὶ πατριαρχικοῦ ἁγιωτάτου θρόνου, ναὶ μὴν καὶ ἐπιτρόπῳ καὶ αὐταδέλφῳ τῆς ἡμῶν μετριότητος χάριν ἄνωθεν καὶ εἰρήνην.

Πολλὴ καὶ μεγάλη ὠφέλεια γίγνεται παρὰ τῆς ἱστορίας τῆς τε ἐκκλησιαστικῆς καὶ τῆς πολιτικῆς εἰς τοὺς θέλοντας καὶ ἀγαπῶντας ὀρθῶς ζῆν, καὶ ῥυθμίζειν τὰ ἤθη αὐτῶν, καὶ κοσμίως διάγειν τὸν ἑαυτῶν βίον, καὶ μάλιστα ἐκ τῶν θείων καὶ ἱερῶν γραφῶν, τῆς τε παλαιᾶς καὶ καινῆς Διαθήκης, ἐπειδὴ πᾶσα γραφὴ θεόπνευστος διὰ τοὺς μέλλοντας κληρονομεῖν βασιλείαν Θεοῦ παραδέδοται τοῖς ἀνθρώποις, ὅθεν καὶ ὁ μακάριος Παῦλος εἰς τὴν πρὸς Ῥωμαίους ἐπιστολὴν, κεφαλαίῳ δεκάτῳ πέμπτῳ, λέγει, Ὅσα προεγράφη, εἰς τὴν ἡμετέραν διδασκαλίαν προεγράφη, ἵνα διὰ τῆς ὑπομονῆς καὶ τῆς παρακλήσεως τῶν γραφῶν τὴν ἐλπίδα ἔχωμεν. διότι ἐκ τῶν ἁγίων γραφῶν πρῶτον μὲν, εἰς γνῶσιν ἐρχόμεθα τοῦ ἀληθινοῦ Θεοῦ, τοῦ τὰ πάντα δημιουργήσαντος, καὶ πλάσαντος ταῖς οἰκείαις χερσὶ τὸν ἄνθρωπον, καὶ τὴν παντοδυναμίαν αὐτοῦ γινώσκομεν, καὶ ὅτι τῶν πάντων προνοεῖται, καὶ διακυβερνᾷ τὰ πάντα πανσόφως. δεύτερον δὲ, τὴν ὀρθοδοξίαν καὶ τὴν ἀληθινὴν πίστιν παρ᾿ αὐτῶν διδασκόμεθα, καὶ τὰς μυρίας εὐεργεσίας καὶ δωρεὰς, ἃς ἐποίησεν εἰς ἡμᾶς τοὺς ἀνθρώπους ὁ Θεὸς ἐξ ἀρχῆς τῆς κτίσεως τοῦ κόσμου μέχρι τῆς σήμερον, μανθάνομεν, καὶ τὰς ἀναριθμήτους θεοσημείας καὶ θαυματουργίας ἀναγινώσκοντες ἐν αὐταῖς, πρὸς ὑμνῳδίαν τοῦ κτίσαντος διεγειρόμεθα, καὶ εὐχαριστοῦμεν τῷ εὐεργέτῃ ἡμῶν Θεῷ, καὶ ὁμολογοῦμεν καὶ κηρύττομεν τὴν παντοδυναμίαν αὐτοῦ, καὶ τὸ ἄπειρον ἔλεος, καὶ τὴν ἀνείκαστον φιλανθρωπίαν, καὶ περὶ τῶν μελλόντων γνῶσιν τινὰ λαμβάνομεν ἐκ τῆς θείας γραφῆς, ὅθεν καὶ ὁ Χριστὸς λέγει, Ἐρευνᾶτε τὰς γραφὰς, ὅτι ἐν αὐταῖς ζωὴν εὑρήσετε, ἐκτὸς εἰ μή τις εἴη παντάπασιν ἀναίσθητος καὶ νωθρὸς τὴν διάνοιαν, καὶ δοῦλος ἀγνώμων καὶ ἀχάριστος. διὰ τοῦτο λοιπὸν καὶ οἱ παλαιοὶ ἐκεῖνοι θεόσοφοι ἄνδρες, καὶ οἱ ἅγιοι πατέρες, καὶ θεολόγοι ἐπιστάμενοι μὲν καὶ τὴν ψυχικὴν σωτηρίαν, τὴν γινομένην τοῖς ἀνθρώποις ἀπὸ τῶν θεοπαραδότων λογίων, καὶ ἀπὸ τῶν θείων ἐντολῶν καὶ παραγγελιῶν, ἐξ ἐναντίας δὲ πάλιν γινώσκοντες καὶ τὸ ὀλισθηρὸν καὶ εὐαπόβλητον τῆς γνώμης, ὅτι οὐ δύναται ἡ μνήμη τῶν ἀνθρώπων νὰ φυλάξῃ πολὺν χρόνον ὅσα ἤθελεν ἀκούσῃ παρά τινος, καὶ ἤθελε διδαχθῇ μὲ λόγον μόνον, ἐπειδὴ καὶ οἱ λόγοι εἰσὶν ἔπεα πτερόεντα κατὰ τὸν εἰπόντα, καὶ ταχέως διαφεύγουσι τὴν ἐνθύμησιν τοῦ ἀκούσαντος, καὶ καταλιμπάνουσιν αὐτὴν ἔρημον καὶ ἀμαθῆ ὡς καὶ πρότερον πρὸ τοῦ ἀκοῦσαι, διὰ τοῦτο λοιπὸν οὐκ ἠθέλησαν μόνον μὲ φωνὰς τῆς γλώσσης νὰ παραδώσωσιν εἰς τοὺς ἀκροατὰς τοὺς ψυχωφελεῖς θείους λόγους καὶ τὰ σωτήρια δόγματα, διὰ νὰ μὴ κοπιῶσι ματαίως καὶ ἀνωφελῶς, ὡς ἂν εἰς πίθον τετρυμμένον, εἰς τὴν μνήμην μόνην ἐπαντλοῦντες τὴν διδασκαλίαν αὐτῶν, ἀλλὰ ἐσπούδασαν, καὶ ἐπεμελήθησαν νὰ γράψωσιν αὐτὰ μὲ πολλοὺς κόπους καὶ ἱδρῶτας, καὶ νὰ παραδώσωσιν αὐτὰ καὶ ἐγγράφως εἰς τοὺς ἀνθρώπους, διὰ νὰ σώζωνται ἀνεξάλειπτα, καὶ νὰ μένωσι καὶ εἰς τοὺς μεταγενεστέρους ἀνθρώπους τὰ αὐτῶν ὑπομνήματα, ἐπειδὴ καὶ ἐφρόντιζον διὰ τὴν ὠφέλειαν ἁπλῶς πάντων τῶν ἀνθρώπων. ὅθεν καὶ ὁ θεσπέσιος Μωϋσῆς ὅσα μὲ τὸ προφητικὸν ὄμμα προεῖδε, καὶ προέγνω, φωτισθεὶς καὶ ἐμπνευσθεὶς παρὰ τοῦ φωτιστικοῦ ἁγίου Πνεύματος, ποιηθέντα καὶ πραχθέντα καὶ διαλαληθέντα ὑπὸ τῆς μιᾶς παντουργικῆς δυνάμεως, καὶ ἐνεργείας τῆς τρισυποστάτου καὶ ἀδιαιρέτου καὶ ὁμοουσίου Θεότητος, καὶ ὅσα δι᾿ αὐτοῦ τέρατα καὶ σημεῖα ἐποίησεν ὁ Θεὸς εἰς τὴν Αἴγυπτον, βουλόμενος νὰ ἐλευθερώσῃ τοὺς Ἑβραίους ἐκ τῆς δουλείας καὶ κακουχίας τῶν Αἰγυπτίων, καὶ ὅσα ἀκολούθως, εἰς τὴν ἔρημον διατρίβοντες οἱ Ἑβραῖοι τεσσαράκοντα χρόνους, ἐποίησαν καὶ ἔπαθον, πρὸς τούτοις καὶ τὸν θεόγραφον Νόμον, καὶ ὅσα ἔπρεπε νὰ φυλάττωσιν οἱ Ἑβραῖοι, εἰς πέντε βιβλία συντάξας, συνέγραψε, καὶ ἐγγράφως τοῖς Ἑβραίοις παρεδόθησαν. ἀλλὰ καὶ ὅσα οἱ θεῖοι Προφῆται, παρὰ τοῦ ἁγίου Πνεύματος ἐνεργούμενοι, ἀπεφοίβαζον, ὁμοίως καὶ τὰ λοιπὰ πάντα, δι᾿ ὧν ἡ παλαιὰ γραφὴ συναπαρτίζεται, γραφῇ παρεδόθησαν, διὰ τοῦτο καὶ σώζονται ἡμῖν μέχρι τῆς σήμερον, καὶ μένουσι διαπαντὸς εἰς ὠφέλειαν τῶν ὀρθῶς ταῦτα νοούντων, καὶ ἀναγινωσκόντων. Ἀλλὰ καὶ ὁ Σωτὴρ ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστὸς καὶ Θεὸς περιπατῶν σωματικῶς εἰς τὰ μέρη τῆς ἁγίας Ἱερουσαλὴμ καὶ πάσης τῆς Ἰουδαίας, διὰ λόγου μὲν καὶ ζώσης φωνῆς ἐδίδασκε τὴν ἀλήθειαν, καὶ ἐκήρυττε τὰ θεῖα αὐτοῦ Εὐαγγέλια, καὶ τὰ ὀρθόδοξα τῆς πίστεως δόγματα, ἅπερ Θεοῦ ὁδηγίᾳ κρατεῖ, καὶ πρεσβεύει ἀπαρατάλλακτα ἡ καθόλου Ἀνατολικὴ τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησία, οἱ δὲ πρώτως ἀκροασάμενοι ταῦτα ἱεροὶ Εὐαγγελισταὶ καλῶς ποιοῦντες, ἐγγράφως ἡμῖν παρέδωκαν, καταλιπόντες θησαυρὸν ἄσυλον καὶ ἀνέκλειπτον τῆς τῶν πιστῶν σωτηρίας, καὶ οὐκ ἦν ἀρκετὸς εἷς, ἀλλὰ τέσσαρες Εὐαγγελισταὶ οἱ συγγράψαντες φιλαλήθως τὸ ἱερὸν Εὐαγγέλιον, ὅπερ ἡμεῖς νῦν μετὰ πίστεως καὶ εὐλαβείας καὶ ὀρθῆς ὑπολήψεως ἀναγινώσκοντες, καὶ ὀρθῶς νοοῦντες, τὴν σωτηρίαν εὑρίσκομεν, καὶ διὰ τῆς ἐργασίας τῶν εὐαγγελικῶν ἐντολῶν συγκληρονόμοι τῷ Χριστῷ τῆς βασιλείας τοῦ Θεοῦ γινόμεθα. Εἰς αὐτὴν ταύτην τὴν ὠφέλειαν ἡμῶν καὶ τὸ κέρδος

τὸ

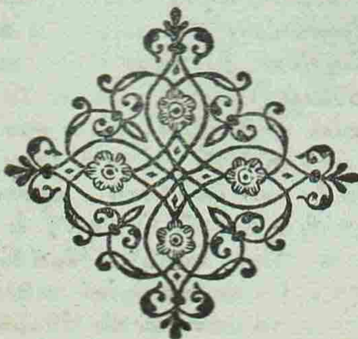
τὸ ψυχικὸν ἀποβλέποντες καὶ οἱ μετὰ Χριστὸν ἅγιοι Διδάσκαλοι καὶ Θεολόγοι τῆς Ἐκκλησίας, ὡς ὁ μέγας Ἀθανάσιος, ὁ οὐρανοφάντωρ Βασίλειος, ὁ ἐπώνυμος τῆς Θεολογίας Γρηγόριος, ὁ χρυσοῦς τὴν γλῶτταν Χρυσόστομος, ὁ ἅγιος Κύριλλος, ὁ ἱερὸς Αὐγουστῖνος, ὁ ἅγιος Ἀμβρόσιος, ὁ μακάριος Ἱερώνυμος, καὶ ἄλλοι πλεῖστοι θεῖοι πατέρες Ἀνατολικοί τε καὶ Δυτικοί, οὐ μόνον εἰς τὰς κατὰ καιρὸν ἀθέους Αἱρέσεις καὶ διάστροφα καὶ βλάσφημα δόγματα τῶν Αἱρετικῶν γενναίως ἀντέστησαν, καὶ εὐσεβῶς ἠγωνίσθησαν, ἀλλὰ καὶ τὰς θείας καὶ ἱερὰς γραφὰς εὐσεβοφρόνως ἑρμηνεύσαντες, τὰς ὀρθὰς ἐξηγήσεις καὶ ἑρμηνείας ἐγγράφως ἐξέδωκαν πρὸς τοὺς ὀρθοδόξους, ὑφ᾽ ὧν ἡ λύσσα καὶ ἡ μανία τῶν Αἱρετικῶν ἡ τότε φανεῖσα κατεβλήθη, καὶ τέλεον ἠφανίσθη. Ὁμοίως καὶ οἱ τὰς ἐκκλησιαστικὰς ἱστορίας συνταξάμενοι, καὶ οἱ τὰς ἔξωθεν καὶ πολιτικὰς διὰ τὴν ὠφέλειαν τῶν μεταγενεστέρων ἀνθρώπων τὸν τοσοῦτον ὑπέμειναν πόνον τῆς συγγραφῆς, καὶ λίαν ἐφρόντισαν διὰ νὰ διαδοθῶσι τὰ συγγράμματα αὐτῶν εἰς τοὺς μετέπειτα, διότι ἡ ἱστορία ἐστὶν ὡς μία ζωγραφία καὶ εἰκὼν τῶν γεγονότων πραγμάτων καὶ λαληθέντων λόγων ἐξ ἀρχῆς τῆς δημιουργίας, ἄγουσα αὐτὰ ὑπὸ τὴν ὄψιν καὶ ἀκοὴν τῶν ἀναγινωσκόντων, καὶ παριστῶσα καὶ δεικνύουσα οὐ μόνον τὸν σωματικὸν χαρακτῆρα τῶν πεπραχότων καθὼς ἡ γεγραμμένη εἰκών, ἀλλὰ καὶ τὰς πράξεις αὐτάς, καὶ ἐνεργείας, καὶ τὰ ἤθη, καὶ τὰς γνώμας, καὶ τοὺς θυμούς, καὶ τὰς ἐπιθυμίας, καὶ ἁπλῶς εἰπεῖν πᾶν πάθος αὐτῶν καὶ ἰδίωμα δύναται ἡ ἱστορία παραστῆσαι, καὶ γίνεται ὥσπερ τις Ἀνδριὰς καὶ μία στηλογραφία τῶν περὶ πολλοῦ πραχθέντων, διὰ τοῦτο πρέπον καὶ ἀξιόνεστι κατὰ ἀλήθειαν νὰ ἐπαινῶνται ὅσοι ὁπωσδήποτε ἐκοπίασαν καὶ συνέταξαν, συγγράψαντες ἱστορίαν τινά, εἴτε καθολικωτέραν, εἴτε μερικωτέραν, εἴτε καὶ ἐκκλησιαστικήν, εἴτε καὶ ἐξωτερικήν. Ἀλλ᾽ ἡμεῖς μάλιστα πάντων τῶν ἱστοριογράφων πρέπει νὰ θαυμαζώμεθα καὶ νὰ ἐγκωμιάζωμεν τὸν ἀοίδιμον ἐν Πατριάρχαις, τὸν ἐν μακαρίᾳ τῇ λήξει γενόμενον μακαριώτατον καὶ ἁγιώτατον κύριον Δοσίθεον, τὸν πρὸς μητρὸς σεβάσμιον καὶ πανεύφημον θεῖον ἡμῶν, ὅστις ἐκόσμησε τὸν ἁγιώτατον ἀποστολικὸν πατριαρχικὸν θρόνον τῆς ἁγίας Πόλεως Ἱερουσαλὴμ χρόνον συχνόν, μετὰ πάσης προθυμίας καὶ ἐπιμελείας διακυβερνήσας τὸν ἅγιον καὶ ζωοδόχον Τάφον Χριστοῦ τοῦ Θεοῦ ἡμῶν, τὰ πρὸς σύστασιν αὐτοῦ σπουδάσας καὶ φροντίσας πάντοτε, δι᾽ ἃ καὶ ἀγῶνας καὶ πόνους πολλοὺς γενναίως ὑπέμεινεν, ὅστις περὶ τοῖς πολλοῖς περισπασμοῖς καὶ ταῖς ἀλλεπαλλήλοις φροντίσιν, ἃς εἶχε διὰ τὴν διοίκησιν τοῦ κληρωθέντος αὐτῷ πατριαρχικοῦ θρόνου τῶν Ἱεροσολύμων, καὶ τοῦ λογικοῦ αὐτοῦ Ποιμνίου (ὡς ἡμεῖς κατὰ μέρος ἀληθέστερον τῶν λοιπῶν πάντων ἐπιστάμεθα, ἐπειδὴ οὐ μόνον Ἀνεψιοί, ἀλλὰ καὶ ὑπηρέται, καὶ Διάκονοι, καὶ Ἀρχιδιάκονοι, καὶ γραφεῖς, καὶ συνοδοιπόροι, καὶ συμβοηθοὶ αὐτῷ τῷ ἀοιδίμῳ ἠξιώθημεν γενέσθαι παρὰ Θεοῦ) ἀνέλαβε καὶ τὸν κόπον τοῦτον, νὰ συλλέξῃ μὲ πολλοὺς πόνους καὶ ἐπιμελείας, καὶ νὰ συγγράψῃ τὴν παροῦσαν ποικίλην ἱστορίαν, τὴν ὁποίαν ἂν ἤθελε κατονομάσῃ τις Βιβλιοθήκην τῶν ἱερῶν ἱστορικῶν Βιβλίων, οὐκ ἂν ἔσφαλε πάντως, ὡς Θεοῦ διδόντος, οἱ ἐντυχόντες τῇ Βίβλῳ, καὶ θεάσονται, καὶ κατανοήσουσι τὴν μεγαλόνοιαν καὶ μεγαλοφυΐαν αὐτοῦ τοῦ πανσοφήμου ἀνδρός, περὶ οὗ ὀλίγ᾽ ἄττα λέξομεν ἐνταῦθα ἐκ τῶν αὐτοῦ κατορθωμάτων καὶ προτερημάτων, ἀφ᾽ οὗ ἐπατριάρχευσεν, εἰς γνῶσιν τῶν μεταγενεστέρων· ἐπειδὴ καὶ ὡς εἴπομεν ἤδη ἀνωτέρω, ἀκριβέστερον ἡμεῖς μᾶλλον τῶν ἄλλων τὰ τοῦ ἀνδρὸς τούτου γινώσκομεν, διότι οὐκ ἔχομεν σκοπὸν ἐπὶ τοῦ παρόντος νὰ πλέξωμεν στεφάνους ἐγκωμίων καὶ εὐφημιῶν τῇ αὐτοῦ Μακαριότητι, ἐπειδὴ τοῦτο ἀναγκαίως ζητεῖ καὶ χρόνον πολὺν καὶ γλῶσσαν ῥητορικωτάτην καὶ δημοσθένειον, διότι ἐὰν θελήσωμεν οὐχ ἁπλῶς νὰ ἐγκωμιάσωμεν, ἀλλὰ μόνον ψιλὴν ἀπαρίθμησιν νὰ κάμωμεν τῶν αὐτοῦ ἀξιαγάστων κατορθωμάτων καὶ φυσικῶν πλεονεκτημάτων, οὐδ᾽ ἂν ὁ πᾶς χρόνος τῆς ζωῆς ἡμῶν ἤρκεσεν εἰς τὴν τούτων ἀφήγησιν. Οὗτος λοιπὸν ὁ ἁγιώτατος καὶ ἀείμνηστος ἡμῶν πατὴρ καὶ Πατριάρχης, κατὰ μὲν τὸν λαχόντα αὐτῷ ἀποστολικὸν πατριαρχικὸν θρόνον, Πατριάρχης παρὰ Θεοῦ προεβλήθη τῆς ἁγίας Πόλεως Ἱερουσαλήμ, μιᾶς οὔσης καὶ ταύτης τῶν τεσσάρων πατριαρχικῶν ἁγιωτάτων ἀποστολικῶν θρόνων τῆς καθόλου Ἀνατολικῆς Ἐκκλησίας, κατὰ δὲ τὸ δοκοῦν καὶ τὴν νεῦσιν καὶ τὴν ἐκλογὴν τοῦ παναγίου καὶ τελεταρχικοῦ Πνεύματος, τῆς Οἰκουμένης ἁπάσης καὶ πασῶν τῶν ἁγίων Ἐκκλησιῶν τῶν εὐσεβῶν καὶ ὀρθοδόξων Χριστιανῶν Ποιμὴν καὶ Διδάσκαλος προκεχείρισται, καὶ διωρίσθη παρὰ Χριστοῦ, καθὼς καὶ ὁ μακάριος Παῦλος ἐκ κοιλίας μητρὸς ἀφωρίσθη εἰς πάντα τὰ ἔθνη, ἢ θαῤῥούντως λέγομεν, ὅτι καὶ οὗτος ὁ μακάριος καὶ σεβάσμιος σκεῦος ἦν ἐκλογῆς, καὶ τεταγμένος παρὰ τοῦ ἁγίου Πνεύματος εἰς τὸ νὰ στερεώσῃ τὰ ὀρθὰ καὶ εὐσεβῆ δόγματα τῆς πίστεως ἡμῶν, παρατρεπόμενα, ἢ κακοδόξως ἑρμηνευόμενα ὑπὸ τῶν νεωτεριστῶν τῆς Δυτικῆς Ἐκκλησίας, καὶ νὰ στερέξῃ τοὺς ἁπλουστέρους καὶ ὀλιγομαθεῖς τῶν Ἀνατολικῶν Χριστιανῶν εἰς τὰ ἀληθῆ τῆς εὐσεβείας φρονήματα, διὰ νὰ μὴ ἀπατῶνται ῥᾳδίως ὑπὸ τῶν ὑποκριτικῶν ἢ δολερῶν διδασκαλιῶν, καὶ διὰ νὰ εἴπω ἀληθέστερα, ὑπὸ τῶν κακοηθειῶν καὶ κακομηχανιῶν ἢ ῥᾳδιουργιῶν τῶν παπιστῶν, τῶν κρυπτόντων τὸν δόλον καὶ τὸν ἰὸν εἰς τὴν γλυκυλογίαν, καὶ καλυπτόντων τὸν λύκον ὑπὸ τὸ δέρμα τοῦ Προβάτου, καὶ περιερχομένων μὲ ὑποκριτότητα, ἢ ζητούντων ἐπιμελῶς, οὐχὶ ποῖον νὰ σώσωσιν, ἀλλὰ τίνα νὰ ἀπολέσωσι, καὶ νὰ μεταφέρωσιν ἀπὸ τῆς ὀρθοδοξίας εἰς τὴν κακοδοξίαν τῶν καινοτομιῶν αὐτῶν, ἢ ἀπὸ τοῦ χριστιανισμοῦ εἰς τὸν παπισμόν, ὅθεν καὶ τὸ ἅγιον Πνεῦμα, τὸ ἐρευνῶν τὰ πάντα, καὶ τὰ βάθη τοῦ Θεοῦ, καὶ γινώσκον ὡς Θεὸς τὰς καρδίας τῶν ἀνθρώπων, καὶ τὴν δύναμιν καὶ ἐπιτηδειότητα ἑκάστου, καὶ τὴν προθυμίαν καὶ τὸν ζῆλον πρὸς τὴν εὐσέβειαν, καθ᾽ ἃ καὶ διανέμει, καὶ δίδωσι τὰ θεῖα αὐτοῦ χαρίσματα, εὕρηκε [illegible] εἰς τὸν καιρὸν ἡμῶν τοῦτον τὸν ἁγιώτατον Πατριάρχην Ἱεροσολύμων κύριον Δοσίθεον ἀνταγω[illegible]

ἀξιόμαχον πρὸς τοὺς ἐναντίους τῶν ὀρθῶν δογμάτων, καὶ πρόμαχον ἀκαταγώνιστον ὡς ἄλλον Δαβὶδ ἐν καιρῷ τῷ προσήκοντι, καθὼς λέγει τὸ ἱερὸν λόγιον, ἐν ἀνοίξει τοῦ στόματος καὶ θάρσος εὔτολμον ἔχοντα διὰ νὰ οἰκονομῇ ἐν κρίσει τοὺς λόγους, καὶ νὰ εὐαγγελίζηται ἀφόβως τὴν ἀλήθειαν, καὶ νὰ διδάσκῃ τοὺς πιστοὺς ἐν παῤῥησίᾳ πολλῇ τὰ σωτήρια δόγματα, περιέφραξεν αὐτὸν ἔσωθεν καὶ ἔξωθεν, καὶ καθώπλισεν αὐτὸν μὲ τὰ ὅπλα τῆς εὐσεβείας, διὰ νὰ ἀντεπιβαίνῃ γενναίως καὶ νὰ μάχηται ἀνδρείως ἐν τῇ δυνάμει τοῦ ἁγίου Πνεύματος εἰς τὰς ἐπιφυομένας Αἱρέσεις καὶ κακοδοξίας παρὰ τῶν ἀνοήτων καὶ ἐναντίων τῆς εὐσεβείας, ἐπειδὴ καὶ ὁ ἐχθρὸς τῆς ἀληθείας διάβολος πάντοτε ἵσταται ἔξυπνος καὶ οὐ παύει νὰ σπείρῃ κρυφίως τὰ ζιζάνια εἰς τὸν καλὸν σῖτον καὶ τὸ ψεῦδος εἰς τὸν ἀληθῆ λόγον τοῦ Εὐαγγελίου. βέβαια πνευματικὴ ἦν ἡ ἐκλογὴ καὶ ἡ ἀποστολὴ τοῦ θείου τούτου ἀνδρὸς εἰς τὸν διδασκαλικὸν λόγον ἀνὰ πᾶσαν τὴν Οἰκουμένην, διότι πρὸς τοῖς φυσικοῖς αὐτοῦ προτερήμασιν ἐκτήσατο καὶ πᾶσαν ἀρετὴν καὶ ἐπιστήμην πᾶσαν μὲ φιλοπονίαν ἄτρυτον καὶ ἐπιμέλειαν λελογισμένην, καὶ ἐγέμισε τὴν διάνοιαν αὐτοῦ ἀπὸ πάσης ἰδέας λόγου καὶ τοῦ καθ' ἡμᾶς καὶ τοῦ θύραθεν, ὀλίγα μὲν διδαχθεὶς παρὰ Διδασκάλων εὐσεβῶν, τὰ δὲ πλείω καὶ ὑψηλότερα καὶ κάλλιστα τῶν μαθημάτων καὶ νοημάτων ἐπενόησε καὶ ἔμαθε διὰ τῆς ἀγχινοίας καὶ εὐφυΐας αὐτοῦ καὶ τῆς συνεχοῦς μελέτης καὶ τῆς μετὰ προσοχῆς καὶ ἐπιστασίας ἀναγνώσεως τῶν θείων γραφῶν καὶ τῶν συγγραμμάτων τῶν τε θεολογικῶν καὶ πανηγυρικῶν τῶν ἁγίων πατέρων, ὁ γὰρ κεκαθαρμένος διὰ τῆς ἀρετῆς νοῦς εὔκολα δέχεται τὰς θείας ἐλλάμψεις καὶ ἐπιπνοίας ὥσπερ κάθρεπτης καθαρὸς, καὶ εἰς βάθος ἐντυποῦνται αὐτῷ τὰ θεῖα νοήματα, καὶ ταῦτα ζωοποιὰ ἐν αὐτῷ γίνονται καὶ τῆς μνήμης δυσαπάλειπτα, ὅθεν καὶ εἰς ὀλίγον καιρὸν ἄκρος ἦν ἐπιστήμων τῆς ἔξωθεν θεωρητικῆς φιλοσοφίας, καὶ τῆς ἱερᾶς Θεολογίας Διδάσκαλος ἀκριβέστατος, ὥστε καὶ οὐδὲν ἐλάνθανε τὴν ἐκείνου ἀκραιφνῆ διάνοιαν μήτε φιλοσοφικὸν μήτε θεολογικὸν ζήτημα ἢ πρόβλημα, ὅθεν καὶ εἰς πᾶν πρόβλημα καὶ ἐρώτημα ὅπερ αὔτις προβάλλοιεν αὐτῷ, εὐθὺς πρόσφορον ἐπέφερε καὶ τὴν λύσιν, καὶ ἁρμοδίαν ἐποίει τὴν ἐξήγησιν, καὶ ἀνέπαυε τοὺς ἀποροῦντας. Τῶν πολιτικῶν πραγμάτων πολύπειρος ἦν καὶ κριτὴς ἀδέκαστος καὶ δικαιότατος καὶ ἀπροσωπόληπτος, μὴ ποιῶν φιλοπροσωπίαν, μὴ λαμβάνων πρόσωπον εἰς τὰς κρίσεις, ἀλλ' ὁμοίως κρίνων τὸν μέγαν καὶ τὸν μικρὸν κατὰ τὴν θείαν ἐντολὴν, διὰ τῆς φρονήσεως τὰ δέοντα προστοχαζόμενος, καὶ διακρίνων ὀρθότατα τὰ πρακτέα καὶ ἀγαθὰ ἀπὸ τῶν φευκτέων καὶ φαύλων, καὶ διὰ τῆς σωφροσύνης πᾶσαν αἴσθησιν σωφρονίζων καὶ χαλιναγωγῶν καὶ παιδεύων, καὶ πᾶσαν ἐπιθυμίαν δουλαγωγῶν εἰς Χριστὸν καὶ τὴν εὐαγγελικὴν διακονίαν, ἐπιθυμῶν ἀεὶ τῶν αἰωνίων ἀγαθῶν ἀπολαῦσαι. Τῶν ἐκκλησιαστικῶν δογμάτων οὐ μόνον ἐμπειρότατος ἦν, ἀλλὰ καὶ φύλαξ καὶ προστάτης ἀκριβέστατος καὶ ὑπέρμαχος καὶ ὑπερασπιστὴς προθυμότατος, καὶ εἰς τοὺς ἀντιλέγοντας τῇ ἀληθείᾳ ἀντίπαλος γενναιότατος, καὶ ἄν ποτε καιρὸς συμβαίνοι νὰ κινδυνεύσῃ καὶ μέχρις αἵματος διὰ τὴν ἀλήθειαν, οὐκ ἂν παρῃτήσατο τὸν ἀγῶνα καὶ τὴν διάλεξιν ὑπὲρ τῆς εὐσεβείας, ἀλλ' ὡς Ποιμὴν καλὸς τὴν ψυχὴν αὐτοῦ ἐτίθει ὑπὲρ τῶν λογικῶν Προβάτων, διότι βέβαια εἶχε μὲν καὶ τὴν πραότητα τοῦ προφητάνακτος Δαβὶδ, ἀλλ' εἶχε καὶ τὸν διάπυρον ζῆλον πρὸς τὰ θεῖα τοῦ Προφήτου Ἡλιοῦ. εἶχε μὲν καὶ τὸ φιλάνθρωπον καὶ συμπαθὲς τοῦ Προφήτου Μωϋσέως, ἀλλ' εἶχε καὶ τὸ ἐλεγκτικὸν τοῦ Προδρόμου καὶ Βαπτιστοῦ Ἰωάννου. ὑπῆρχε διδακτικὸς ἄριστος, τὴν παραίνεσιν καὶ νουθεσίαν ποιῶν μεμιγμένην μὲ ἐπιείκειαν καὶ πραότητα καὶ μὲ ἐπιτίμησιν καὶ ἐπίπληξιν, καὶ ὅλως τὴν διδασκαλίαν ἁρμοδίαν ἐποίει κατὰ τὰς γνώμας καὶ τὰ ἰδιώματα τῶν διδασκομένων, ἐπειδὴ καὶ τούτων οἱ μὲν λόγῳ μόνῳ νουθετικῷ σωφρονίζονται, ἄλλοι δὲ ῥάβδῳ καὶ μάστιξι παιδεύονται. ἀλλὰ καὶ συγκατέβαινε τοῖς πολλοῖς, καὶ τοῖς πᾶσιν ἐγίνετο τὰ πάντα κατὰ τὸν Ἀπόστολον, διὰ νὰ σώσῃ τοὺς πάντας, καὶ προσαγάγῃ τῷ Χριστῷ λαὸν περιούσιον. πάντα ἐποίει καὶ ἔλεγεν οὐκ ἀσυλλογίστως καὶ ἀδιακρίτως, ἀλλὰ μετὰ πολλῆς συνέσεως καὶ διανοίας λελογισμένης πρὸς οἰκοδομὴν καὶ ψυχικὴν σωτηρίαν τῶν ὀρθοδόξων Χριστιανῶν. Πρὸς τούτοις ἄοκνος, μᾶλλον δὲ καὶ πρόθυμος ὑπῆρχεν ὑπουργὸς τῶν θείων προσταγμάτων, καὶ αὐτὸς καθ' ἑαυτὸν ἐργαζόμενος τὰς θείας παραγγελίας, καὶ πληρῶν τὴν εὐαγγελικὴν ἐντολὴν τὴν λέγουσαν, Οὕτω λαμψάτω τὸ φῶς ὑμῶν ἔμπροσθεν τῶν ἀνθρώπων. Ματθαίου κεφαλαίῳ πέμπτῳ. καὶ πάντας τοὺς Χριστωνύμους λαοὺς παρακινῶν καὶ ἐπαλείφων καὶ μὲ λόγον διδασκαλικὸν καὶ μὲ τὸ ἑαυτοῦ παράδειγμα πρὸς ἐργασίαν καὶ φύλαξιν τῶν θείων ἐντολῶν, διότι ἐπεθύμει οὐ μόνον τὴν ἑαυτοῦ σωτηρίαν, ἀλλ' εἰ ἦν δυνατὸν νὰ σώσῃ καὶ πάντας τοὺς ἀνθρώπους. Τοιοῦτος λοιπὸν ὑπάρχων ὁ θεσπέσιος καὶ πανεύφημος οὗτος ἀνὴρ κατά τε λόγον καὶ θεωρίαν καὶ πρᾶξιν, καθὼς μὲ συντομίαν περιεγράψαμεν, διήρχετο κατὰ πᾶσαν τὴν Ἀσίαν καὶ τὴν Εὐρώπην, μεταβαίνων ἀπὸ Πόλεως εἰς Πόλιν καὶ ἀπὸ Κώμης εἰς Κώμην κατὰ δύο θείους ἐπίσης σκοποὺς, ὧν ὁ εἷς ἦν αἱ ἀναγκαῖαι χρεῖαι τοῦ ἁγίου Τάφου, ἵνα ἐλαφρώνῃ δηλαδὴ τὰ πολλὰ χρέη ὅπου εἶχε, καὶ ἔχει μέχρι τῆς σήμερον διὰ τὰς ἀνωμαλίας τοῦ καιροῦ καὶ τὰ σκάνδαλα ὅπου προεξένουν καὶ προξενοῦσιν ἀκαταπαύστως οἱ ἀντικείμενοι τοῖς ὀρθοδόξοις, καὶ μᾶλλον πάντων οἱ ἐκεῖ εὑρισκόμενοι Φράτορες. ὁ δὲ ἕτερος ἵνα ἐπισκέπτηται καὶ τὰς ἄλλας τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας, ἐκπληρῶν τὸ ἔργον εἰς ὅπερ προκεχείριστο παρὰ τοῦ ἁγίου Πνεύματος, συναινούντων εἰς τοῦτο καὶ τῶν ἄλλων ἁγιωτάτων Πατριαρχῶν κατὰ τὴν ἀρχαίαν συνήθειαν. καὶ τοιουτοτρόπως διέβη σωματικῶς οὐ μόνον μέχρι τοῦ Ἰλλυρικοῦ, ἀλλὰ καὶ αὐτῶν τῶν Κόλχων καὶ Ἰβήρων καὶ Βλαχομπογδάνων, πολλάκις δι-

δάσκων καὶ νουθετῶν εὐαγγελικῶς τὰ ψυχωφελῆ καὶ σωτήρια τοὺς ὀρθοδόξους Χριστιανοὺς, καὶ συνιστῶν μὲν καὶ στερεῶν τὰ εὐσεβῆ δόγματα, ἀνασπῶν δὲ ὅπου γε αὐθ' ἕρισιν ἐσπαρμένα τὰ ζιζάνια τῶν νεωτεριστῶν Αἱρετικῶν καὶ Σχισματικῶν, μὴ ἐῶν αὐτὰ ἀναβλαστῆσαι καὶ ἐλθεῖν εἰς αὔξησιν καὶ πνῖξαι τὸν καθαρὸν σῖτον, τὸν ἀληθῆ δηλονότι τοῦ Εὐαγγελίου λόγον, ἀλλ' εὐθὺς ὅπου ἐβλάστανον ἀνέσπα αὐτὰ ῥιζόθεν, διὰ τοῦτο καί τινας συνελεύσεις κατώρθωσε συναχθῆναι ἐν Κωνσταντινουπόλει διά τινα νεοφανῆ καλβινικὰ διδάγματα, ἅπερ μὲ ἀποδείξεις καὶ λόγους τῶν ἁγίων πατέρων ἀνέτρεψε, καὶ ὡς ἴσον ἀράχνης ἠφάνισεν, ὥστε ὅπου μήτε νὰ ἀκούωνται πλέον, μήτε νὰ προφέρωνται. Καὶ πρὸς μὲν τὰς παλαιὰς Αἱρέσεις πολλὰς ἀντιρρήσεις καὶ ἀνατροπὰς ἐποίησαν οἱ κατὰ καιροὺς ἅγιοι πατέρες τῶν ὀρθοδόξων, καὶ ἐγγράφως αὐτὰς παρέδωκαν καθὼς αἰσπλέως φαίνονται καὶ τὴν σήμερον, διὰ τοῦτο κατ' ἐκείνων οὐκ ἐφρόντισεν εἰπεῖν πολλὰ ὁ ἀοίδιμος οὗτος πατὴρ καὶ Πατριάρχης, πρὸς δὲ τὰς νεοφανεῖς Αἱρέσεις πᾶσαν σπουδὴν ἀναλαβὼν, γενναίως ἀντέστη, καὶ παντοιοτρόπως ἀντεμάχετο μὲ ἐπιχειρήματα καὶ ἀποδείξεις ἐκ τῶν θείων γραφῶν, καὶ οὐκ ἀπ' ἀνθρωπίνης διανοίας καὶ σοφιστικῆς τέχνης, ἐξ ὧν διαλέγονται οἱ σοφισταὶ καὶ καινοτόμοι Λατῖνοι, ἐπισφαλεῖς γὰρ αἱ τῶν ἀνθρώπων ἐπίνοιαι. Ἀλλ' ἐπειδὴ ὁ προφορικὸς λόγος ἐφ' ὅσον λέγεται καὶ ἀκούεται ἐμποιεῖ τὴν ὠφέλειαν τῆς μαθήσεως εἰς τοὺς ἀκούοντας, μεταταῦτα δὲ διαλύεται εἰς τὸν ἀέρα, καὶ εἰς λήθην καταντᾷ πολλάκις, διατοῦτο ὁ σοφώτατος οὗτος ἀνὴρ καὶ προνοητικώτατος, διὰ νὰ ἔχωσι καὶ οἱ μεταγενέστεροι τῶν ὀρθοδόξων τὰ ἐπιχειρήματα καὶ τοὺς λόγους τοῦ ἀντιλέγειν ἑξετοίμου εἰς τοὺς ἐναντίους τῆς ὀρθοδοξίας, ὅσα συγγράμματα ηὗρεν Ἀνατολικῶν Διδασκάλων συντεθειμένα κατὰ τούτων τῶν νέων καινοτομιῶν, δοκιμάσας ἀκριβῶς, καὶ ἐπικρίνας, καὶ εὑρὼν αὐτὰ ὀρθόδοξα, ἔδωκεν αὐτὰ εἰς τὸν τύπον μὲ ἴδια ἀναλώματα καὶ ἔξοδα (ταυτὸν εἰπεῖν ἐκ τοῦ ὑστερήματος τῆς ἐλεημοσύνης τοῦ ἁγίου Τάφου διδομένης παρὰ τῶν ὀρθοδόξων Χριστιανῶν εἰς κυβέρνησιν τῶν θείων προσκυνημάτων) ἅπερ ἐμοίρασε δωρεὰν καθὼς φαίνονται εἰς χεῖρας πολλῶν Χριστιανῶν ὀρθοδόξων. ἐκοπίασε δὲ κατὰ πολλὰ καὶ εἰς τὴν συλλογὴν καὶ δοκιμὴν τούτων τῶν συγγραμμάτων, καὶ διὰ νὰ βάλῃ αὐτὰ εἰς τάξιν καὶ διόρθωσιν, προσέθετο καὶ παρ' ἑαυτοῦ πολλὰ θεωρήματα καὶ ἐξηγήσεις, ὥστε οἱ ἀναγινώσκοντες αὐτὰ τὰ βιβλία μετὰ προσοχῆς, λαμβάνουσι λόγου δύναμιν ἱκανὴν, οὐχ ἵνα μόνον μὴ ἀπατῶνται ὑπὸ τῶν σοφιστικῶν λόγων τῶν ἐναντίων, ἀλλὰ προσέτι καὶ νὰ ἀντιλέγωσιν εἰς πᾶσαν περιτροπὴν καὶ νεωτερισμὸν καὶ ἐγχειρίαν ἐκείνων μάλα σοφῶς καὶ γενναίως. Ἀλλ' ἡ μεγαλοφυεστάτη ἐκείνη ψυχὴ καὶ ὁ θεωρητικώτατος καὶ ὀξύτατος ἐκεῖνος νοῦς οὐκ ἠρκέσθη εἰς ταῦτα μόνον τὰ συγγράμματα, ἅπερ εἰ καὶ ἦσαν πονήματα καὶ ποιήματα διανοίας ἑτέρων, ὅμως ἡ ἐκείνου διάνοια καὶ σπουδὴ ἐτελεσφόρησε καὶ ἔφερον αὐτὰ εἰς τὸ φῶς, καὶ ἐξέδωκε τυπωθέντα εἰς τοὺς εὐσεβεῖς τέλεα καὶ ἱκανὰ ὅπλα, ἐκ τῶν ὁποίων καὶ ὁ φθόγγος αὐτοῦ καὶ ἡ φήμη διέδραμεν εἰς αὐτὰ εἰς Οἰκουμένης τὰ πέρατα, καὶ ἐγένετο φανερὸς καὶ ὁ ἔνθεος ζῆλος καὶ ἡ προθυμία ὅπου εἶχε διὰ νὰ φυλάττωνται στερεὰ καὶ ἀπαρασάλευτα τὰ ἀληθῆ δόγματα τῆς τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας, ἀλλ' ἔτι ἀνέφλεγε τὴν αὐτοῦ προθυμίαν ἔφεσις καὶ ἔρως διάπυρος, νὰ ἀφήσῃ καὶ οἰκεῖον καὶ γνήσιον τῆς αὐτοῦ μεγαλονοίας γέννημα καὶ σύγγραμμα εὐσεβὲς εἰς τοὺς μεταγενεστέρους τῶν ὀρθοδόξων, διὰ νὰ μένῃ ὁ εὐσεβὴς αὐτοῦ λόγος εἰς αἰῶνα τὸν ἅπαντα διὰ ψυχικὴν ὠφέλειαν τῶν ἀναγινωσκόντων. καὶ λοιπὸν πρὸς τοῖς πολλοῖς περισπασμοῖς καὶ κόποις καὶ φροντίσιν οὓς εἶχε διὰ τὴν διοίκησιν τοῦ ἁγίου Τάφου, καὶ μάλιστα ὅπου περιεπάτει καὶ διέβαινε καθὼς εἴπομεν ἀπὸ τόπου εἰς τόπον, ἀνέλαβε καὶ αὐτὸν τὸν κόπον καὶ τὴν φροντίδα τῆς συγγραφῆς μετὰ πολλῆς προθυμίας, ὥστε ὅπου καὶ ἐν ταῖς ὁδοιπορίαις οὐχ ὑπέφερεν ἔχειν ἀνάπαυσιν σωματικὴν, καὶ λοιπὸν μὲ πολλοὺς κόπους καὶ μὲ πολλὰς καὶ συχνὰς ἀναγνώσεις βιβλίων καὶ ἀποσημειώσεις καὶ ἀπομνημονεύσεις συνήθροισε καὶ συνέταξε τὴν θαυμασίαν ταύτην καὶ ποικίλην ἱστορίαν ἐν πολλοῖς ἔτεσι διὰ τὴν δυσκολίαν καὶ τοῦ καιροῦ καὶ τοῦ ἐγχειρήματος, ἐκ δὲ τῆς συγγραφῆς ταύτης δείκνυται μάλιστα ἡ πολυπειρία καὶ τὸ εὐεργετικὸν καὶ ἡ μεγαλοφυΐα τοῦ πανευφήμου ἀνδρὸς, καὶ ἡ περὶ πάντα ὀρθὴ καὶ ἀπταιστος κρίσις. καὶ ἐπειδὴ δύο τινὰ ποιοῦσι τὸν ἀκροατὴν καὶ ἀναγνώστην εὐμαθῆ καὶ μνημονικὸν, νὰ ἐνθυμᾶται τὰ λεγόμενα καὶ ἀναγινωσκόμενα, ἡ συντομία καὶ ἡ σαφήνεια τῶν λεγομένων καὶ γραφομένων, διότι καθὼς ἡ πολυλογία συγχέει καὶ συνθολοῖ τὴν μνήμην, οὕτω καὶ ἡ ἀσάφεια σκοτίζει τὴν διάνοιαν, διατοῦτο ἡ σύνεσις αὐτοῦ σύντομον καὶ σαφῆ τὴν συγγραφὴν ἐποίησε, σύντομον μὲν, ὅτι μὲ ὀλίγας λέξεις καὶ μὲ βραχυλογίαν φανεροῖ τὰ νοήματα, σαφῆ δὲ, ὅτι μὲ ἁπλῆν γλῶσσαν καὶ σύνταξιν εὐληπτον, καὶ οὐ μὲ δεινὴν ἑλληνικὴν διηγεῖται τὰ πλεῖω τῶν ἱστορουμένων, διὰ νὰ γνώσκωσιν αὐτὰ καὶ οἱ ἄσοφοι, καὶ ὅσοι οὐκ ἔμαθον ἑλληνικὰ μαθήματα, καὶ νὰ γίνηται ἡ ὠφέλεια ὁμοίως καὶ εἰς τοὺς σοφοὺς καὶ εἰς τοὺς ἀσόφους. Πρὸς τούτοις διαιρεῖται αὐτὴ ἡ Βίβλος εἰς βιβλία δώδεκα ὡς ἡμεῖς ταύτην ἐμερίσαμεν, ἐπειδὴ καὶ ὑπ' ἐκείνου τοῦ ἀοιδίμου διῄρηται εἰς δεκατρία, καὶ ἕκαστον τῶν βιβλίων πάλιν εἰς κεφάλαια καὶ μέρη καὶ παράγραφα, ἐξ ὧν ἀκολουθεῖ ἡ εὐμάθεια καὶ τὸ εὐκολομνημόνευτον. Περιέχει δὲ παντοδαπὰς καὶ διαφόρους ἱστορίας καὶ ἀφηγήσεις καὶ προσώπων καὶ χρόνων καὶ τόπων καὶ ὑποθέσεων καὶ συμπτωμάτων, κατὰ καιροὺς συμβάντων, καὶ παντοίων πραγμάτων καὶ πράξεων, ἐξ ὧν τὰ πολλὰ δυσεύρετα εἰς ἄλλους ἱστορικοὺς, καὶ ἀνήκουστα οὐ μόνον εἰς τοὺς χυδαίους, ἀλλὰ καὶ εἰς αὐτοὺς τοὺς σπουδαίους καὶ φιλολόγους, ὅμως ἀξιοαφήγητα καὶ ἀκοῆς καὶ εἰδήσεως ἄξια. Ἐν τῷ πλείστῳ ὅμως μέρει τῆς Βίβλου ἐναντιοῦται καὶ μάχεται ὡς Ποιμὴν ἀγαθὸς καὶ πρόμαχος γενναῖος τῆς εὐσεβείας εἰς τὰς πάλαι καὶ

καὶ

νιῶ καινοτομίας καὶ κακοδοξίας τῶν Λατίνων, ἐπειδὴ καὶ οὗτοι ἅπαξ τῆς εὐθείας ὁδοῦ καὶ τῆς εὐσεβείας ἐκκλίναντες καὶ ἐκτραπέντες, συνεχῶς καὶ ἀδιαλείπτως εἰς ἀνοδίας καὶ βάραθρα κακόφρονος δόξης καὶ ἀλλοτρίου τῆς εὐσεβείας φρονήματος καταφέρονται, εἰς τοὺς προλαβόντας κακοδόξους νεωτερισμοὺς ἕτερα προστιθέντες κακοδοξότερα νεωτερίσματα, καὶ ὥσπερ ῥύαξ τις ἐκ τοῦ ὅλου ποταμοῦ ἀποχωρισθεὶς καὶ παραρρέουσας, εἰς πολλοὺς διασχίζεται καὶ διαμερίζεται ῥύακας διὰ τὸ μὴ ἔχειν παλαιὰν ἰδίαν κεχαραγμένην ὁδὸν καὶ αὔλακα, οὕτω καὶ αὐτοὶ τῆς ἀληθοῦς καὶ πατροπαραδότου καὶ ἀποστολικῆς καὶ εὐαγγελικῆς παραδόσεως ἑαυτοὺς ἀποσπάσαντες, εἰς ἀλλοκότους καινοτομίας ἐξετραχηλίσθησαν, καὶ στηθῆναι οὐ δύνανται. Ἀλλ' ἐπειδὴ Θεοῦ βοηθείᾳ καὶ ἀρωγῇ, τοῦ διδόντος σοφίαν καὶ σύνεσιν, καὶ ἐνισχύοντος ἀεὶ τὸν τρέχοντα εἰς τὸ ἀγαθὸν καὶ κοινωφελὲς ἔργον, καὶ συνεργοῦντος τοῖς διδάσκουσι τὰ θεῖα λόγια, συνέταξεν ὁ μακαρίτης καὶ πανεύφημος οὗτος ἀνὴρ τὴν ποικίλην καὶ ἀξιέπαινον ταύτην συγγραφὴν τῆς ἐκκλησιαστικῆς ἱστορίας, καὶ τέλος χρυσοῦν ἐπέθηκεν αὐτῇ, διενοεῖτο λοιπὸν καὶ ἐφρόντιζε νὰ τυπωθῇ μὲ οἰκεῖα ἔξοδα ὡς καὶ ἄλλα πρὸ ταύτης βιβλία, διὰ νὰ πλεονάσωσι τὰ βιβλία, καὶ νὰ ἐξαπλωθῇ εἰς πολλοὺς αὐτὴ ἡ ἱστορία, διαμεριζομένων τῶν τυπωθέντων βιβλίων δωρεὰν εἰς τοὺς φιλολόγους καὶ φιλαναγνώστας Χριστιανούς, καὶ διὰ νὰ διαιωνίζῃ τὸ κοινωφελὲς τοῦτο φιλοπονηθὲν αὐτῷ σύγγραμμα. Ἀλλ' ὁ φιλάνθρωπος καὶ μισθαποδότης Χριστὸς ὁ Θεὸς ἡμῶν ἀρκεσθεὶς εἰς τοὺς μυρίους ὑπὲρ τῆς εὐσεβείας καμάτους καὶ ἱδρῶτας τοῦ μακαρίτου τούτου καὶ πανευφήμου Πατριάρχου, καὶ βουλόμενος νὰ ἀνταμείψῃ αὐτῷ τὰς ἀξίας ἀμοιβάς, καὶ νὰ δώσῃ εἰς τὴν εὐγενεστάτην καὶ καθαρωτάτην αὐτοῦ ψυχὴν τὰ γέρα καὶ τὰ βραβεῖα τῶν ἀριστευμάτων καὶ ἀνδραγαθημάτων αὐτῆς, ὅτι ἀρεστὴ ἦν αὐτὴ τῷ Κυρίῳ, προσεκαλέσατο αὐτὸν λέγων, Εὖ δοῦλε ἀγαθὲ καὶ πιστὲ θεράπων, ὑπέρμαχε καὶ ἀγωνιστὰ τῆς ἀληθείας, καλῶς ἐπλεόνασας τὸ τάλαντον, εἴσελθε εἰς τὴν χαρὰν τοῦ Κυρίου σου, ὅτι πλήρης ἡμερῶν ἐγένου, πλήρης σοφίας καὶ συνέσεως, καὶ πλήρης ἀρετῆς ἁπάσης. ἄνθρωπος γὰρ ἦν, καὶ σῶμα εἶχε θνητὸν καὶ ῥευστὸν καὶ ὑποκείμενον τῇ ἐξ ὧν συνετέθη διαλύσει, καὶ χρεία ἦν διὰ τοῦ κοινοῦ χρέους τοῦ θανάτου νὰ αἰσθῇ εἰς τὴν βασιλείαν τῶν οὐρανῶν. Καὶ λοιπὸν εἰδὼς ὅτι τὸ μὲν τέλος τῆς αὐτοῦ ζωῆς ἤγγικε, καὶ αὐτὸς πλησίον ἦν τῶν πυλῶν τοῦ θανάτου, τὸ δὲ ποθούμενον ἀκμὴν οὐκ ἦν τετελεσμένον, ἵνα ἴδῃ δηλαδὴ τὴν συγγραφὴν ταύτην τετυπωμένην, καὶ εἰς πολλὰς χεῖρας τῶν πιστῶν ἐκδεδομένην, κατέλιπεν ἡμῖν τὴν φροντίδα καὶ ἐπιστασίαν τῆς ἐντυπώσεως αὐτῆς. Καὶ οὕτως ἡ μὲν μακαρία ἐκείνη ψυχὴ καὶ καθαρωτάτη πρὸς Κύριον ἐξεδήμησε, καὶ τῷ χορῷ τῶν ἁγιωτάτων Πατριαρχῶν συγκατελέγη, τῇ ἀκηράτῳ αἴγλῃ τῆς τρισσοφαοῦς καταλαμπομένη Θεότητος, καὶ τῆς ἀλήκτου συναπολαύουσα εὐφροσύνης, ἡμεῖς δὲ ὡς ἀπαραίτητον χρέος νομίσαντες τὸ πατρικὸν καὶ δεσποτικὸν ἐκείνου ἐπίταγμα, τύπῳ παρεδώκαμεν αὐτήν, καὶ ἤδη ἔλαβε τέλος, Θεοῦ τοῦ ἁγίου ἐπικουρήσαντος καὶ συνεργήσαντος, ἥντινα τῇ ὑμετέρᾳ παναιδεσίμῳ ἐλλογιμότητι ἀφιεροῦμεν ὡς δῶρον πολύτιμον καὶ ἀξιάγαστον, καὶ τοῦτο μάλα δικαίως, οὐ μόνον γὰρ ἀξιοπρεπέστατος ἀνεψιὸς ἐκείνου τοῦ ἀοιδίμου χρηματίζεις ὡς καὶ ἡμέτερος αὐτάδελφος προσφιλέστατος, κατὰ πάντα γὰρ τὰ νομικὰ δίκαια τῶν συγγενῶν τὰ κτήματα καὶ πονήματα εἰς τοὺς συγγενεῖς ἀποδίδονται, ἀλλ' ὅτι καὶ καθολικὸς ἐπίτροπος φρόνιμος καὶ πιστὸς ἐπὶ πολλὰ ἔτη τῆς ἐκείνου μακαριότητος κατεστάθης ἐν τῷ ἁγιωτάτῳ ἀποστολικῷ πατριαρχικῷ αὐτοῦ θρόνῳ, καθὼς καὶ τήμερον ἤδη ἐπὶ τῆς ἡμετέρας θείῳ ἐλέει πατριαρχείας τὸ αὐτὸ ὀφφίκιον ὑπάρχεις διατελῶν καὶ κοσμῶν, προσδεχόμενος διὰ τοὺς πολλούς σου κόπους καὶ μόχθους καὶ ἀγρυπνίας καὶ φροντίδας ἐν τοιαύτῃ σχεδὸν γεραλαίᾳ καὶ ἀσθενεῖ ἡλικίᾳ οὐκ ἄλλους μισθούς, ἐπιγείους δηλονότι καὶ φθειρομένους, ὡς ἔγνωσται τοῖς πολλοῖς, ἀλλὰ τοὺς οὐρανίους καὶ ἀεὶ διαμένοντας, οὓς καὶ μετὰ βαθύτατον γῆρας ἀξιωθείης λαβεῖν παρ' αὐτοῦ τοῦ μισθαποδότου ἁγίου Θεοῦ, οὗ ἡ χάρις καὶ τὸ ἄπειρον ἔλεος εἴη μετὰ τῆς ὑμετέρας ὁσιότητος ἐν βίῳ παντί.

ΧΡΥΣΑΝΘΟΥ

ΠΑΤΡΙΑΡΧΟΥ ΙΕΡΟΣΟΛΥΜΩΝ

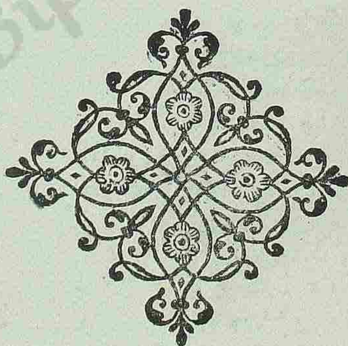
ΕΠΙΤΟΜΗ ΚΕΦΑΛΑΙΩΔΗΣ

Περὶ τῆς ζωῆς τοῦ ἐν μακαρίᾳ τῇ λήξει γενομένου ἀοιδίμου Πατριάρχου τῶν Ἱεροσολύμων κυρίου Δοσιθέου.

Οὗτος ὁ ἀοίδιμος καὶ πανεύφημος Πατριάρχης τῶν Ἱεροσολύμων Κύριος Δοσίθεος, ὁ μέγας τουτέστι τῆς ἁγίας τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας φωστήρ, ὁ τῆς ἀληθείας πρόμαχος καὶ τοῦ εὐσεβείας ἀγωνιστής, ὁ ταῖς διδασκαλίαις αὐτοῦ ταῖς μελιῤῥύτοις ἐν τῷ σαλευούσαι τὸ πλεῖστον μέρος τῆς Οἰκουμένης τοὺς ὀρθοδόξους λαοὺς ἐν τῇ πίστει στηρίξας, εἷλκε τὸ γένος ἀπὸ τῆς Πελοποννήσου, ἐκ κώμης Ἀραχώβου λεγομένης, ὑπὸ τὴν τῆς Κορίνθου Μητρόπολιν τελούσης, ἀνθήσας τῷ χιλιοστῷ ἑξακοσιοστῷ τεσσαρακοστῷ πρώτῳ ἔτει τῷ σωτηρίῳ, Μαΐου τριακοστῇ πρώτῃ, τῇ τῶν ἁγίων πάντων Κυριακῇ, πατρὸς μὲν Νικολάου, μητρὸς δὲ Ἄννης ἐκ Τζερνίκης, ἀμφοτέρων τῇ κατὰ Θεὸν εὐσεβείᾳ τὸ ἴδιον γένος κοσμούντων, ἐπὶ δὲ υἱῷ Δοσιθέῳ τὴν τοῦ κοινοῦ γένους τῶν Χριστιανῶν διακόσμησιν ἐπαινιττομένων. Παραλλάξας δὲ τὴν παιδικὴν ἡλικίαν, χειροτονεῖται ἱεροδιάκονος παρὰ τοῦ τῆς Κορίνθου Μητροπολίτου, τοῦ καὶ ἀναδεξαμένου αὐτὸν ἀπὸ τοῦ θείου βαπτίσματος. εἶτα ἐξελθὼν τῆς πατρικῆς ἑστίας, καταλαμβάνει τὴν Κωνσταντινούπολιν τῷ χιλιοστῷ ἑξακοσιοστῷ πεντηκοστῷ ἑβδόμῳ ἔτει, Ἰανουαρίου ἑπτακαιδεκάτῃ, βασιλεύοντος τοῦ Σουλτὰν Μεεμέτ, προσελθὼν δὲ τῷ μακαριωτάτῳ Πατριάρχῃ τῶν Ἱεροσολύμων κυρίῳ Παϊσίῳ τηνικαῦτα διατρίβοντι ἐν Κωνσταντινουπόλει, προσῳκειώθη αὐτῷ, μεθ' οὗ καὶ τὰ μέρη τῆς Προποντίδος, καὶ τοὺς τόπους τοῦ Εὐξείνου Πόντου περιῆλθε, καὶ τὰ ἐνδοτέρω τούτων μέρη, τήν τε Λαζικὴν καὶ Γουρίαν καὶ πᾶσαν τὴν Ἑῴαν Ἰβηρίαν καὶ τὰ παραδουνάβια μέρη, εἶθ' ἅμα αὐτῷ ἐπανελθὼν εἰς Κωνσταντινούπολιν, κἀκεῖθεν εἰς χώρας καὶ Νήσους τοῦ Αἰγαίου πελάγους σὺν αὐτῷ πλεύσας, κατήντησεν εἰς τὸ Καστελλόριζον, ἔνθα ὁ Πατριάρχης Ἱεροσολύμων Κύριος Παΐσιος ἐκοιμήθη ἐν Κυρίῳ Δεκεμβρίου δευτέρᾳ, ὄντος χιλιοστοῦ ἑξακοσιοστοῦ ἑξηκοστοῦ ἔτους, ὅθεν ὑπέστρεψε διὰ ξηρᾶς εἰς Κωνσταντινούπολιν, τελῶν ἔτι γε ἐν τῷ τῆς ἱεροδιακονίας βαθμῷ, κἀκεῖθεν μετὰ τοῦ Γαβριὴλ Φιλιππουπόλεως ἔπλευσεν εἰς Ἱερουσαλήμ, ἔνθα τοῦ κυροῦ Νεκταρίου τῷ χιλιοστῷ ἑξακοσιοστῷ ἑξηκοστῷ πρώτῳ ἔτει, μηνὶ Ἀπριλλίῳ κατὰ τὴν τῶν Βαΐων Κυριακὴν χειροτονηθέντος Πατριάρχου Ἱεροσολύμων, ἐχρημάτισεν αὐτοῦ Ἀρχιδιάκονος, μετὰ δὲ τὴν ἑορτὴν τοῦ Πάσχα πρῶτον τοὺς τόπους καὶ τὰς χώρας τῆς ἁγίας Πόλεως Ἱερουσαλὴμ μετὰ τοῦ Πατριάρχου κυροῦ Νεκταρίου περιελθών, εἶτα τὴν Κωνσταντινούπολιν σὺν αὐτῷ καταλαβών, καὶ μετὰ ἐνιαυτὸν εἰς Μολδαβίαν καὶ Οὐγγροβλαχίαν ἅμα αὐτῷ ἀποδημήσας, καὶ εἰς Ἀδριανούπολιν σὺν αὐτῷ ὑποστρέψας, ἐκεῖθεν παρ' αὐτοῦ δὴ τοῦ κυροῦ Νεκταρίου Ἔξαρχος εἰς Οὐγγροβλαχίαν καὶ Μολδαβίαν ἀπεστάλη, καὶ τὸ ἔργον οὗ χάριν ἀπέσταλται μετ' ἐπιμελείας διανύσας, καὶ ἐπανελθὼν εἰς Κωνσταντινούπολιν, ἔνθα ἦν ἐπιδημῶν ἀπ' Ἀδριανοῦ καὶ ὁ Πατριάρχης κύριος Νεκτάριος, κἀκεῖθεν μετ' αὐτοῦ εἰς Ἱεροσόλυμα πλεύσας, καὶ Μητροπολίτης ὑπ' αὐτοῦ τοῦ κυροῦ Νεκταρίου Καισαρείας τῆς Παλαιστίνης χειροτονηθεὶς τῷ χιλιοστῷ ἑξακοσιοστῷ ἑξηκοστῷ ἕκτῳ ἔτει, ἐπέμφθη παρ' αὐτοῦ τοῦ κυροῦ Νεκταρίου Ἔξαρχος εἰς Βλαχομπογδανίαν διὰ θαλάσσης, ἡνίκα καὶ πειραταῖς περιπεσὼν ἀπεγυμνώθη πάντων ὧν εἶχε, καταλαβὼν δὲ ὡς οὕτως εἶχε γυμνότητα τὴν Κωνσταντινούπολιν, κἀκεῖθεν τὴν Ἀδριανούπολιν, ἐπειρᾶτο ὡς εἶχε δυνάμεως ὁρισμὸν βασιλικὸν ἐπ' ἀνακαινίσει τῆς ἁγίας Βηθλεὲμ λαβεῖν, καὶ ἀποτυχὼν τοῦ σκοποῦ, ἐπανῆλθεν αὖθις εἰς Κωνσταντινούπολιν, ἔνθα τοῦ Πατριάρχου κυροῦ Νεκταρίου ἀπὸ Ἱερουσαλὴμ ἐλθόντος, καὶ τὸν θρόνον παραιτησαμένου, μετετέθη ἀπὸ τὸν τῆς Καισαρείας θρόνον εἰς τὸν ἁγιώτατον ἀποστολικὸν καὶ πατριαρχικὸν θρόνον τῶν Ἱεροσολύμων. Ὁρῶν δὲ τὸν ἀποστολικὸν αὐτοῦ θρόνον κύμασι πολλοῖς κλυδωνιζόμενον, καὶ τοῖς βαθυτάτοις χρέεσι καταβυθιζόμενον, ὥρμησεν ὡς ἔθος τοῖς Ἱεροσολύμων Πατριάρχαις καὶ εἰς τὰς ἄλλας τῶν ἁγιωτάτων Πατριαρχῶν διοικήσεις χάριν τοῦ παρὰ τῶν φιλοχρίστων Χριστιανῶν ἐλέους. καὶ δὴ ὥς τις ὑπόπτερος ἀετὸς διαδραμὼν πάσας σχεδὸν τὰς ὑπὸ τὴν τῶν Ὀθωμανῶν ἀρχὴν τελούσας Πόλεις καὶ Κώμας καὶ τὰς τούτων ἐπέκεινα, πολλοῖς Χριστιανοῖς πρόξενος σωτηρίας ἐχρημάτισε, καὶ τῷ ἁγίῳ Τάφῳ μεγίστη βοήθεια ἐν πᾶσιν οἷς κατείχετο ἀνεφάνη ἀνιαροῖς. Ἀλλ' ἵνα μὴ κατ' εἶδος τὰς κατὰ Πόλεις καὶ Κώμας καὶ Νήσους περιοδείας καὶ κινδύνους αὐτοῦ περιγράφοντες, καὶ τὴν διήγησιν μηκύνοντες, προσκορεῖς τισὶ δόξωμεν, λεκτέον γενικώτερον τόπους τινὰς οὓς περιῆλθεν, ἀρχόμενοι ἀπὸ τῆς Εὐρώπης, ἧς τὰ πλεῖστα μέρη ἀόκνως ὁ τρισμάκαρ περιελθών, καὶ τῆς Ἀνατολῆς οὐκ ὀλίγας Πόλεις καὶ Κώμας ἀμείβων, ἦλθεν εἰς Ἱερουσαλὴμ τῷ χιλιοστῷ ἑξακοσιοστῷ ἑβδομηκοστῷ πρώτῳ ἔτει, ὅτε καὶ τὴν ἁγίαν Βηθλεὲμ διὰ πολλῶν ἀναλωμάτων ἀνῳκοδόμησεν. εἶτα ἐξελθὼν τῆς Ἱερουσαλήμ, τὰ ὑπὸ τὴν τῶν Ὀθωμανῶν ἀρχὴν δυτικὰ μέρη κατέλαβε, τὴν περιοδείαν ποιησάμενος εἰς τὰς ἐκεῖ Πόλεις καὶ Κώμας, εἴτε Βουλγαρίαν καὶ Βλαχίαν καὶ Μολδαβίαν, κἀκεῖθεν εἰς Ἀδριανούπολιν ἐλθών, καὶ ἀγωγὴν κινήσας κατὰ τῶν ἐν Ἱεροσολύμοις Φράρων, ἧς [illegible] αἰ-

τία

τία γεγόνηται, καὶ λαβὼν, ἤτοι ἀνακαινίσας τὸ ἀρχιερᾶσθαι πάντων αὐτὸν ἐν τῷ ἁγίῳ Τάφῳ ὡς τὸ δίκαιον ἀπῄτει, καὶ ἐπανελθὼν διὰ ξηρᾶς εἰς Ἱερουσαλὴμ, ἀνεκαίνισε τὸ Μοναστήριον τῆς ἁγίας Θέκλης, εἶθ' οὕτως ἀπάρας τῆς Ἱερουσαλὴμ, καὶ πολλὰ μέρη τῆς Ἀσίας περιελθὼν μέχρι τῆς Κωνσταντινουπόλεως, κἀκεῖθεν αὖθις εἰς Ἱερουσαλὴμ διὰ τῆς Δαμασκοῦ καταβὰς, ἀνεκαίνισε τὸ Μοναστήριον τοῦ ἁγίου Ἠλιοῦ τοῦ Προφήτου, εἶτα πάλιν εἰς Κωνσταντινούπολιν διὰ ξηρᾶς ἀνελθὼν, κἀκεῖθεν εἰς πολλὴν γῆν τῶν βορείων μερῶν τὴν περιοδείαν ποιησάμενος, τόν τε Εὔξεινον διαπλεύσας Πόντον, τούς τε παραλίους τόπους καὶ Σινώπην καὶ Τραπεζοῦντα, μεσογείους τε καὶ τὰς τῆς Ἑώας ἐπισήμους χώρας, φημὶ τῆς Ἰβηρίας τῆς κοινῶς Γιουργτζίας λεγομένης περιελθὼν, καὶ διὰ τῆς παραλίου τὴν Κωνσταντινούπολιν αὖθις καταλαβὼν, κἀκεῖθεν πρὸς Φανέντος εἰς Ἱερουσαλὴμ ἐπανελθὼν, ἀνῳκοδόμησε τοῦ ἁγίου Σάββα καὶ τῶν Ἰβήρων τὰ Μοναστήρια τῷ χιλιοστῷ ἑξακοσιοστῷ ὀγδοηκοστῷ πέμπτῳ ἔτει. τελευταῖον δὲ τῆς Ἱερουσαλὴμ ἀποδημήσας, καὶ εἰς Κωνσταντινούπολιν ἀνελθὼν, κἀκεῖθεν ἐπὶ Ἡγεμόνος Σερμπάνου τοῦ Καντακουζηνοῦ καὶ τοῦ Ἡγεμόνος Δούκα τῶν φιλοχρίστων τὴν Οὐγγροβλαχίαν καὶ Μολδαβίαν καταλαβὼν, καὶ αὖθις εἰς Κωνσταντινούπολιν ἐπανελθὼν, κἀκεῖθεν ἐπὶ Ἡγεμόνος Κωνσταντίνου Μπασσαράμπα τοῦ φιλοχρίστου δὶς καὶ τρὶς καὶ τετράκις, καὶ τελευταῖον τῷ χιλιοστῷ ἑπτακοσιοστῷ τετάρτῳ ἔτει εἰς Βουκουρέστιον τῆς Οὐγγροβλαχίας ἀπελθὼν, ὅτε καὶ ὁ περίφημος τοῦ ἁγίου Γεωργίου Ναὸς ὁ ἐν Βουκουρεστίῳ εἰς κάλλος ἀνηγέρθη καὶ ἀνεκαινίσθη ὡς νῦν ὁρᾶται, εἶτα εἰς Μολδαβίαν γενόμενος ἐπὶ Ἡγεμόνος τοῦ εὐσεβοῦς Μιχαὴλ Ῥακοβίτζα, ὑπέστρεψεν αὖθις διὰ τῆς Οὐγγροβλαχίας εἰς Κωνσταντινούπολιν. Διατρίβων οὖν ἐν Κωνσταντινουπόλει, καὶ νόσῳ συσχεθεὶς, πρὸς Κύριον ἐξεδήμησε τῷ χιλιοστῷ ἑπτακοσιοστῷ ἑβδόμῳ ἔτει τῷ σωτηρίῳ, Φεβρουαρίου ἑβδόμῃ, ἐν τῷ μετοχίῳ τοῦ ἁγίου Τάφου, τῷ ἐπ' ὀνόματι τοῦ ἁγίου μεγαλομάρτυρος Γεωργίου τιμωμένῳ, ἔνδον τοῦ Διπλοφαναρίου κειμένῳ, ἐπὶ τῆς πατριαρχείας τοῦ Κωνσταντινουπόλεως κυροῦ Γαβριὴλ, προεπιτελέσας σῶα φρενὶ ἅπαντα τὰ ὅσια καὶ ἔθιμα ὡς εἰκὸς τοῖς εὐσεβέσι Χριστιανοῖς καὶ θείοις Ἱεράρχαις. οὗ τὰ ἔτη τῆς πατριαρχείας ὀκτὼ πρὸς τοῖς τριάκοντα ἀριθμῆται, τὰ δὲ πάσης τῆς ζωῆς αὐτοῦ ἓξ πρὸς τοῖς ἑξήκοντα. Ἡ δὲ ἁγία αὐτοῦ σορὸς λαμπρῶς καὶ περιφανῶς καὶ μετὰ προπομπῆς τοῦ τε Πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως καὶ τῶν Ἀρχιερέων καὶ τῶν Κληρικῶν καὶ παντὸς τοῦ πλήθους τῶν ὀρθοδόξων λαμπαδοφορούντων ἁπάντων ἐκκομισθεῖσα, ἐτάφη ὁσίως ἐν τῷ σεβασμίῳ Ναῷ τῆς ἁγίας Ὁσιομάρτυρος Παρασκευῆς, τῷ ἀντικρὺ τοῦ Κυνηγοῦ κατὰ τὸ λεγόμενον τουρκιστὶ Χὰς Κιοϊ κειμένῳ. καὶ ταῦτα μὲν ἐν συνόψει τὰ τῆς μακαρίας ἐκείνου ζωῆς καὶ τῆς ὁσίας κηδείας ὡς ἐπὶ βραχέος πίνακος τὰ θεάματα, τῆς δὲ τιμίας τῶν λειψάνων αὐτοῦ ἀνακομιδῆς, ἥτις παρὰ τῆς ἡμῶν μετριότητος γέγονεν ἐν ἔτει χιλιοστῷ ἑπτακοσιοστῷ πεντεκαιδεκάτῳ, Αὐγούστου εἰκοστῇ πέμπτῃ, ὁ τρόπος ἔχει οὕτω, Νῆα γαλλικὴν Σαΐτταν λεγομένην εὑρόντες, καὶ ἐν αὐτῇ τὰ ἱερὰ αὐτοῦ λείψανα δι' ἡμετέρας ἱκανῆς δαπάνης θέντες, ἐπέμψαμεν μετά τινων ὁσίων πατέρων κατὰ τὸν Σεπτέμβριον μῆνα εἰς τὴν ἁγίαν Πόλιν Ἱερουσαλὴμ, ἅπερ ἐν τῇ σεβασμίᾳ Μονῇ τῶν ἁγίων τεσσαράκοντα Μαρτύρων, ἥτις καὶ Μονὴ Ἰωάννου τοῦ Θεολόγου ὀνομάζεται, ὅπουγε εἰσὶ καὶ τὰ Ταφεῖα τῶν ἀοιδίμων Πατριαρχῶν τῆς ἁγίας Πόλεως Ἱερουσαλὴμ, ὁσίως καὶ ἐντίμως κατετέθησαν εἰς ἀΐδιον μνήμην αὐτοῦ.

ΠΑΡ

...ΟΝ Γ'.

ΠΑΡΑ΄ΓΡΑΦΟΝ Δ'.

ΠΑΡΑ΄ΓΡΑΦΟΝ Ε'.

ΚΕΦΑ΄ΛΑΙΟΝ Δ'.

ΠΑΡΑ΄ΓΡΑΦΟΝ Β'.

ΠΑΡΑ΄ΓΡΑΦΟΝ Γ'.

ΚΕΦΑ΄ΛΑΙΟΝ Ε'.

ΠΑΡΑ΄ΓΡΑΦΟΝ Β'.

ΠΑΡΑ΄ΓΡΑΦΟΝ Γ'.

ΠΑΡΑ΄ΓΡΑΦΟΝ Δ'.

ΠΑΡΑ΄ΓΡΑΦΟΝ Ε'.

ΠΑΡΑ΄-

ΠΙ΄ΝΑΞ ΒΙΒΛΙ΄ΟΥ Α΄.

ΚΕΦΑ΄ΛΑΙΟΝ Θ΄.

ΠΑΡΑ΄ΓΡΑΦΟΝ Β΄.

ΠΑΡΑ΄ΓΡΑΦΟΝ Γ΄.

ΠΑΡΑ΄ΓΡΑΦΟΝ Δ΄.

ΠΑΡΑ΄ΓΡΑΦΟΝ Ε΄.

ΠΑΡΑ΄ΓΡΑΦΟΝ ς΄.

ΚΕΦΑ΄ΛΑΙΟΝ Ι΄.

ΠΑΡΑ΄ΓΡΑΦΟΝ Β΄.

ΠΑΡΑ΄ΓΡΑΦΟΝ Γ΄.

ΠΑΡΑ΄ΓΡΑΦΟΝ Δ΄.

ΠΑΡΑ΄ΓΡΑΦΟΝ Ε΄.

ΠΑΡΑ΄ΓΡΑΦΟΝ ς΄.

ΠΑΡΑ΄ΓΡΑΦΟΝ Ζ΄.

ΠΑΡΑ΄ΓΡΑΦΟΝ Η΄.

ΠΑΡΑ-

ΠΙ'ΝΑΞ ΒΙΒΛΙΟΥ Α'.

Ἀλέ-

ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΝ Ζ'.

ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΝ Η'.

ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΝ Θ'.

ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΝ Ι'.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΚΓ'.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΚΔ'.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΚΕ'.

ΠΙΝΑΞ ΒΙΒΛΙΟΥ ΔΕΥΤΕΡΟΥ

ΚΑΤΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ ΚΑΙ ΠΑΡΑΓΡΑΦΑ ΕΚΑΣΤΟΥ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β΄.

ΚΕΦΑ

ΚΕΦΑ'ΛΑΙΟΝ Β'.

ΚΕΦΑ'ΛΑΙΟΝ Γ'.

τῇ

ΠΙΝΑΞ ΒΙΒΛΙΟΥ Β'.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ε'.

ΠΙΝΑΞ ΒΙΒΛΙΟΥ Β'.

Παρά-

ΠΙΝΑΞ ΒΙΒΛΙΟΥ Β.

ΠΑΡΑ´

ΚΕΦΑ'ΛΑΙΟΝ ΙΕ'

ΚΕΦΑ'ΛΑΙΟΝ ΙϚ'.

ΠΙΝΑΞ ΒΙΒΛΙΟΥ Β'.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΖ'.

ΠΙΝΑΞ ΒΙΒΛΙΟΥ Β′.

ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΝ Κ′.

ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΝ ΚΑ′.

ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΝ ΚΒ′.

ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΝ ΚΓ′.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΗ′.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΘ′.

ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΝ Β′.

ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΝ Γ′.

ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΝ Δ′.

ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΝ Ε′.

ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΝ ϛ′.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Κ′.

ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΝ Β′.

ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΝ Γ′.

ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΝ Δ′.

ΠΑΡΑ-

ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΝ Ε'.

ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΝ ϛ'.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΚΑ'.

ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΝ Β'.

ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΝ Γ'.

ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΝ Δ'.

ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΝ Ε'.

ΠΙΝΑΞ ΒΙΒΛΙΟΥ ΤΡΙΤΟΥ

ΚΑΤΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ ΚΑΙ ΠΑΡΑΓΡΑΦΑ ΕΚΑΣΤΟΥ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ

ΠΑΡΑ΄ΓΡΑΦΟΝ Θ΄.

ΠΑΡΑ΄ΓΡΑΦΟΝ Ι΄.

ΚΕΦΑ΄ΛΑΙΟΝ Δ΄.

ΠΑΡΑ΄ΓΡΑΦΟΝ Β΄.

ΠΑΡΑ΄ΓΡΑΦΟΝ Γ΄.

ΠΑΡΑ΄ΓΡΑΦΟΝ Δ΄.

ΠΑΡΑ΄ΓΡΑΦΟΝ Ε΄

ΠΑΡΑ΄ΓΡΑΦΟΝ ϛ΄.

ΠΑΡΑ΄ΓΡΑΦΟΝ Ζ΄.

ΠΑΡΑ΄ΓΡΑΦΟΝ Η΄.

ΠΑΡΑ΄ΓΡΑΦΟΝ Θ΄.

ΠΑΡΑ΄ΓΡΑΦΟΝ Ι΄.

ΚΕΦΑ΄ΛΑΙΟΝ Ε΄

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΑ'.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΒ'.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΓ'.

ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΝ Ι΄.

ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΝ ΙΑ΄.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΔ΄.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΕ΄.

ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΝ Β΄.

ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΝ Γ΄.

ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΝ Δ΄.

ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΝ Ε΄.

ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΝ ς΄.

ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΝ Ζ΄.

ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΝ Η΄.

ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΝ Θ΄.

ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΝ Ι΄.

ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΝ ΙΑ΄.

ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΝ ΙΒ΄.

ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΝ ΙΓ΄.

ΠΙ΄ΝΑΞ ΒΙΒΛΙ΄ΟΥ Γ΄.

ΠΑΙΑ-

ΠΙΝΑΞ ΒΙΒΛΙΟΥ Γ'.

τῆς

ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΝ ΙΔ'.

Ὅτι ἐκ τῆς πρὸς τὴν Σύνοδον ἐπιστολῆς τοῦ Αὐτοκράτορος Θεοδοσίου, δείκνυται μονώτατος ὁ Βασιλεὺς ἀθροιστὴς τῆς Συνόδου, καὶ πολλοὶ πρωτεύοντες ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ, καὶ ψεῦδος τὸ συνάγειν Οἰκουμενικὴν Σύνοδον τὸν Ῥώμης, καὶ πρωτεύειν μοναρχικῶς, καὶ κρίνειν μόνον τὰς Αἱρέσεις, καὶ διδόναι μόνον τοῖς ζητοῦσι τῆς πίστεως τὴν ἀλήθειαν. Σελὶς 323 Σειρὰ 10

ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΝ ΙΕ'.

Περὶ τῶν περιεχομένων ἐν ταῖς δυσὶ συνοδικαῖς ἐπιστολαῖς τοῦ Λέοντος Ῥώμης, μετὰ τὴν ἐν Ἐφέσῳ λῃστρικὴν Σύνοδον τῷ Θεοδοσίῳ Βασιλεῖ πεμφθείσαις, καὶ οὓς ἐπιλαμβάνονται εἰς βεβαίωσιν Ἐκκλήτου ἰδικῆς τοῦ Ῥώμης οἱ Λατῖνοι Κανόνος τῆς ἐν Νικαίᾳ, τοὺς τρεῖς τῆς ἐν Σαρδικῇ Κανόνας τούτου εἶναι λέγοντες, διὰ τὸ συνάπτειν αὐτοὺς εἰς μίαν τὴν ἐν Νικαίᾳ τῇ ἐν Σαρδικῇ, καὶ περὶ ὧν αἱ ἐπιστολαὶ ἐπιλύσιν, ἐξ ὧν δείκνυται ὁ Βασιλεὺς ἀσυγκρίτως μείζων τοῦ Ῥώμης, καὶ ὁ Ῥώμης ἀμόναρχος, ἐφ' οὗ, καὶ ἐπὶ πάντων ἡ Οἰκουμενικὴ Σύνοδος, οἱ δὲ παπισταὶ ψεῦσται ἀναιδέστατοι καὶ φθορεῖς τῶν Κανόνων. Σελὶς 323 Σειρὰ 31

ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΝ ΙϚ'.

Περὶ τῶν περιεχομένων ἐν ταῖς πρὸς τὸν Αὐτοκράτορα Θεοδόσιον ἐπιστολαῖς Οὐαλεντιανοῦ Βασιλέως Δύσεως καὶ τῆς μητρὸς καὶ τῆς συζύγου αὐτοῦ διὰ μετ' οἰμωγῶν δεήσεως τοῦ Ῥώμης Λέοντος σταλείσαις, τοῦ τὸν Θεοδόσιον ἐνδοῦναι Οἰκουμενικὴν ἐν Ῥώμῃ Σύνοδον γενέσθαι κατὰ τῶν λῃστρικῶς πραχθέντων ὑπὸ Διοσκόρου, ἐν αἷς δείκνυται διὰ διασαφήσεως ἐξοχῶς μὴ εἶναι τὸν Πάπαν Ῥώμης ἐπὶ τῶν Βασιλέων, οὔτε μονάρχην ἐν τῇ καθόλου Ἐκκλησίᾳ. Σελὶς 326 Σειρὰ 53

ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΝ ΙΖ'.

Ὅτι ἐκ τῆς ἀποκρίσεως τοῦ Αὐτοκράτορος Θεοδοσίου πρὸς τοὺς τρεῖς Βασιλεῖς, εἰς οὐδὲν ἐλογίσθησαν αἱ πρὸς αὐτὸν μεσιτεῖαι αὐτῶν, καὶ καθεξῆς ὅσα ἀνωτέρω εἴρηται περὶ ἀθροίσεως ἐν Ῥώμῃ Οἰκουμενικῆς Συνόδου, ἐξ ὧν πάντων δείκνυται μὴ ἔχειν τὸν Ῥώμης Ἔκκλητον ἐν τῇ καθόλου Ἐκκλησίᾳ, οὐδὲ μοναρχίαν, ἀλλ' εἶναι μόνον μερικῆς Ἐκκλησίας Ἐπίσκοπον, καὶ ὑπὸ τοὺς Βασιλεῖς. Σελὶς 328 Σειρὰ 49

ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΝ ΙΗ'.

Ὅτι φόβῳ τοῦ μὴ ἰσχῦσαι τὸ Διοσκόρου δόγμα, ἔπεμψεν ὁ Λέων Ῥώμης τὴν δογματικὴν αὐτοῦ ἐπιστολὴν πρὸς τινας Ἐπισκόπους τῆς Ἕω, παρακαλῶν αὐτοὺς ὑπογράψαι ἐν αὐτῇ, οὐ πάντες δ' ὑπέγραψαν.
Σελὶς 329 Σειρὰ 18

ΠΙΝΑΞ ΒΙΒΛΙΟΥ ΤΕΤΑΡΤΟΥ

ΚΑΤΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ ΚΑΙ ΠΑΡΑΓΡΑΦΑ ΕΚΑΣΤΟΥ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α΄.

ΠΙΝΑΞ ΒΙΒΛΙΟΥ Δ.

ΠΙΝΑΞ ΒΙΒΛΙΟΥ Δ.

ΠΙΝΑΞ ΒΙΒΛΙΟΥ Δ.

ΠΑΡΑ-

ΠΙΝΑΞ ΒΙΒΛΙΟΥ Δ.

ρόντας

ΠΙΝΑΞ ΒΙΒΛΙΟΥ Δ.

ΚΕΦΑ'-

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Η'.

ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΝ Β'.

ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΝ Γ'.

ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΝ Δ'.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Θ'.

ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΝ Β'.

ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΝ Γ'.

ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΝ Δ'.

ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΝ Ε'.

ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΝ Ϛ'.

ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΝ Ζ'.

ΠΑΡΑ-

ΠΑΡΆΓΡΑΦΟΝ Ε΄.